

birlik yolunda gelişen

ULUSLARARASI SENDİKACILIK HAREKETİ

EL
KITAPLARI
DIZISI

BİRLİK YOLUNDA İLERLEYEN

ULUSLARARASI SENDİKACILIK HAREKETİ

DOĞAN ÖZGÜDEN

INFO-TÜRK AJANSI
Araştırma-Çeviri-Belge Bölümü
Elkitapları Dizisi: 11
Şubat 1979

Bu broşürün hazırlanmasında,
inceleme konusu olan sendikal
örgütlerin kendi belgelerinden
ve yayınlarından yararlanılmıştır.

AGENCE INFO-TÜRK
Section de
Recherche-Traduction-Dokumentation

Réalisation et diffusion:
COODIFF s.c.
Square Charles M. Wiser 13, Bte 2
1040 BRUXELLES
Tél: 230 34 72

D/1979/2198/28

SUNUŞ

Dünya sendikacılık hareketi bugün önemli bir dönüm noktasında bulunuyor.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yaşanan kısa süreli bir birlik döneminin ardından, ABD emperyalizminin başlattığı "soğuk savaş"ın etkisiyle yeniden bölünmeye uğrayan uluslararası sendikacılık hareketi, bu yüzden otuz yıldır kapitalizmin genel saldırısını gereği gibi göğüsleyememiştir.

Ancak savaş sonrası geçici "refah" döneminin kapitalist dünyada artık sona ermesi, ideolojik ve politik eğilimleri ne olursa olsun tüm dünya emekçilerinin çok-uluslu şirketlerin sömürsünü aynı oranda hissetmesi, bu sömürünün özellikle Avrupa Ortak Pazarı'nın kurulmasıyla daha merkezi ve kapsamlı bir nitelik kazanması, kapitalizmin yeni bunalım döneminde öncelikle emekçilerin kazanımlarına göz dikilmesi ve "burjuva demokrasisi"ne sahip gelişmiş ülkelerde dahi işçi sınıfına uygulanan ekonomik baskıların artması, demokratik hakların ve özgürlüklerin sınırlandırılması, farklı görüşlerdeki sendikaları artık birlik yolunda ileri adımlar atmağa zorlamıştır.

Bu yeni yönelişte, gelişme yolundaki ülkelerin halklarının, reformist ve işbirlikçi sendika yöne-

ticilerinin sınıf çıkarlarına ters tutumlarını farkederek barıştan, bağımsızlıktan, özgürlükten ve sosyalizmden yana mücadeleye katılmaları da büyük rol oynamıştır.

Yine de bugün için, dünyadaki üç bellibaşlı uluslararası sendikal merkez arasında özlenen eylem birliğinin, asgari müştereklerde de olsa, gerçekleştiği söylenemez. Ama en azından, Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF) ile Dünya İş Konfederasyonu (DİK) arasında yapıcı bir diyalogun geliştiği gözle görülmektedir. Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (UHSK) yönetiminin, hâlâ soğuk savaş döneminin etkisi altında DSF ile diyalog ve eylem birliğine yanaşmamasına rağmen, her iki sendikal merkeze bağlı ulusal sendikalar arasında alt düzeyde doğrudan ilişkiler kurulabilmekte, hatta yer yer eylem birliğine dahi gidilebilmektedir. Tabandaki bu gelişimin UHSK yöneticilerini de giderek etkileyeceği muhakkaktır.

Son olarak, Avrupa'da Ortak Pazar bünyesi içinde oluşan "sermaye bloku"na karşı bir "emek bloku" oluşturmak amacıyla kurulmuş bulunan Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ASK) içerisinde çeşitli eğilimlerdeki ulusal sendikaların hiç değilse "bölgesel" bir birlik yaratabilmeleri, birlik yolunda önemli bir adım olmuştur.

Hiç kuşkusuz, son yıllarda nicel ve nitel gücünün artışına paralel olarak uluslararası ilişkilerinde de gözle görülür bir artış olan, Amerikancı sendikacılığın etkisinden büyük ölçüde kurtulan Türkiye sendikal hareketi açısından da, dünya sendikacılığındaki bu yeni gelişim büyük önem taşımaktadır.

Bu kitapçıkta, uluslararası sendika hareketinin İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki gelişimi, çeşitli uluslararası sendikal merkezlerin yapıları ve tutumları, ve nihayet birlik yolundaki yeni yönelişin perspektifleri incelenmektedir.

1 | DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONU (DSF)

Uluslararası sendikal hareketin birliğinin sağlanması yolunda, emek tarihinde ilk kapsamlı girişim, hiç kuşkusuz, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Dünya Sendikalar Federasyonu'nun kurulması olmuştur.

Sovyetler Birliği sendikalarından İngiliz, ABD, Fransız, İtalyan sendikalarına kadar her eğilimde sendikanın kurucuları arasında yer aldığı Dünya Sendikalar Federasyonu, bugün uğrunda mücadele edilen "sendikal birlik" anlayışının ilk somut ve geniş boyutlu uygulamasıdır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan önce ideolojik kutuplaşma nedeniyle tam bir hareketsizlik ve duraganlığa sürüklenen uluslararası sendikal hareketin, savaş yıllarında ve savaş sonrasında birliğe yönelişinin nedenleri gayet açıktır:

Yeryüzündeki altmıştan fazla ülke, Nazi Almanyası'nın saldırısı sonunda, muazzam insan ve maddi olanak kaybına uğramıştır. Barış zamanında yurtseverlik, bağımsızlık, barış ve özgürlük üzerine

yüksek perdeden konuşan burjuvazinin, gerçekte çıkarları uğruna, kutsal saydığı tüm bu kavramları ayaklar altına alabileceği, insanlık düşmanı bir Hitler ile, bir Mussolini ile bile işbirliği yapabileceği tüm emekçiler tarafından görülmüştür. Bu koşullar altında, siyasal rejimleri ne olursa olsun, tüm dünya ülkelerinin emekçileri, başta işçi sınıfı olmak üzere, bağımsızlık, özgürlük, barış ve demokrasi mücadelesinin ön saflarında yer almışlardır.

Milyonlarca insanın faşizme karşı yürüttüğü ulusal kurtuluş savaşları sırasında ve sonrasında emekçi halkın bilinç düzeyi daha yükselmiş, sendikalara üye olanların sayısı artış kaydetmiştir.

Savaşın önce sendikalı emekçilerin toplam sayısı 45 milyon iken, savaş sonrasında bu sayı 100 milyon'u aşmıştır. Kapitalizme ve sömürgecilğe karşı mücadele verirken, sendikalar siyasal bakımdan da olgunlaşmışlar ve tabanlarını kuvvetlendirmişlerdir. Sınıf çıkarlarını savunabilmek ve barış kalıcı kılabilmek için, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde sendikalar kurmak ve birleşik uluslararası bir sendikal merkez oluşturmak gerektiğini kavramışlardır.

Bu düşünce, daha savaş yıllarında önemli bir ilerleme göstermiştir. Sovyet sendikaları, dünya sendika hareketi güçlerinin kaynaşması ve işçi sınıfının uluslararası birleşik örgütünün kurulması yolunda aktif rol oynamıştır. Anti-Hitlerci koalisyonun kurulmuş olması da, sendikal örgütler arasında temasların yürütülmesini kolaylaştırmıştır. Sovyet emekçi halkının kahramanlığı, ona haklı bir uluslararası saygınlık kazandırmıştır. Böylece, faşist Almanya'ya karşı savaşan ülkeler arasında sendikal dostluğun oluşmasının nesnel öngerekleri de yaratılmıştır.

1941'de, SSCB'nin Tüm-Birlik Sendikalar Merkez Konseyi ile İngiltere'nin Sendika Kongresi (TUC) yakın ilişkiler kurmuşlardır. Bu, sendikal alanda

uluslararası birliğin kurulması yolundaki ilk adım olmuştur. Sonunda, Sovyet sendikalar merkezinin inisiyatifleriyle, 1941 Ekim'inde İngiliz-Sovyet Sendika Komitesi kurulmuştur. Bu komitenin amacı, Nazi Almanyası'na karşı savaşta karşılıklı yardımlaşmanın örgütlenmesi olmuştur. Komite, iki ülkenin emekçi halkları arasında ilişkilerin geliştirilmesi için başarılı girişimlerde bulunmuştur.

Benzer komiteler 1944 yılında Sovyet sendikalarıyla Fransız ve İtalyan sendikaları arasında da kurulmuştur.

Bu komiteler, uluslararası birleşik sendika merkezinin oluşturulması konusunda olumlu rol oynamışlardır. Önce İngiliz ve Sovyet sendikaları arasında ele alınan bu düşünceyi uygulamaya geçirmek üzere, İngiliz, SSCB ve ABD sendikalarının katılımıyla bir hazırlık komitesi kurulmuştur.

Bu komitenin çağrısı üzerine, Birinci Dünya Sendikalar Konferansı, 1945 Şubat'ında Londra'da toplanmıştır. Toplantıda, uluslararası sendika hareketinin birliğinin sağlanması ve dünya çapında bir sendikal örgütün kurulması görüşülmüştür. Konferans, sendika hareketi içindeki ilerici ve reformist kanatların temsilcilerinin çatıştıkları bir atmosfer içerisinde yapılmıştır. Sovyet sendikalarının başını çektiği ilerici kanat, demokratik ilkeler üzerine kurulu gerçek, militan ve devrimci bir sendikal örgüt meydana getirilmesi görüşünü ısrarla savunmuştur.

İngiltere Sendika Kongresi (TUC) ve ABD Sanayi İşçileri Örgütleri Kongresi (CIO)'nun başını çektiği reformcu kanat ise, varılmış olan anlaşmaya rağmen, uluslararası sendika hareketini tamamen reformist yola sürüklemek için, zamanında işçi sınıfı tarafından reddedilmiş bulunan Amsterdam Sendikalar Enternasyonalisi'nin canlandırılması görüşünü savunmuştur.

Toplantıda delegelerin büyük çoğunluğu dünya

çapında bir sendika örgütü kurulmasının gereğini vurgulamış olmakla birlikte, sorun bir çözüme bağlanamamıştır. Sadece, tüm ülkeler ve kıtalar işçilerinin ve sendikalarının temel haklarını belirleyen bir Bildirge onaylanmıştır. Konferans, ayrıca, görevi bir Dünya Federasyonu'nun tüzük taslağını hazırlamak ve 1945 sonunda yeni bir sendika konferansı toplamak olan bir Yönetim Komitesi seçmiştir.

Londra Konferansı, Amerikan İş Federasyonu AFL hariç, yeryüzünün tüm önemli ulusal sendikalarının delegelerinin katılmış olması bakımından çok büyük bir önem taşımaktadır. İşte bu toplantıda Dünya Sendikalar Federasyonu'nun temelleri atılmış, faşizmin kesin yenilgisine ve dünyada kalıcı bir barışın kurulmasına kadar emekçi halkın seferber edilmesi kararlaştırılmıştır.

Altı aylık bir hazırlıktan sonra, 25 Eylül 1945 tarihinde, İkinci Dünya Sendikalar Konferansı Paris'te toplanmıştır. Bu konferansın ana gündem maddesi, Dünya Federasyonu'nun statüsünün onaylanması ve yönetici kurullarının seçilmesiydi.

Konferans sırasında TUC, CIO ve Amsterdam Enternasyonal temsilcileri, Dünya Sendikalar Federasyonu'nun kurulmasına karşı çıkmışlardır. Bunun yerine iki yıllık bir geçiş süresi kabul edilmesi ve başlıca Amsterdam Enternasyonal liderlerinden oluşacak geçici yönetim kurulları oluşturulması görüşünü ileri sürmüşlerdir.

Bu öneri, konferansa katılanların çoğunluğu tarafından şiddetle reddedilmiş, bir federasyonun kurulmasını daha fazla ertelemeğin uluslararası sendikal hareketi başıboşluğa iteceği, işçi sınıfının hayati önem taşıyan sorunlarının çözümünü sağlamak olanağını ortadan kaldıracacağı ve federasyonu izole edeceği vurgulanmıştır. Böylece, 3 Ekim 1945 günü Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF)'nin tüzüğü onaylanmış, aynı zamanda Konferans, DSF'nin Kurucu Kongresi niteliğini kazanmıştır.

DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONU'NUN YAPISI

56 ülkeden 67 milyon emekçiyi temsil eden 272 delege tarafından kurulmuştur.

Sosyalist, kapitalist, sömürge ve bağımlı ülkelerden çeşitli sendikalar, bu yeni federasyonun üyeleri arasında yer almışlardır. Örgütün amacı, tüm dünya emekçilerini, ırk, milliyet, siyasal görüş, dini inanç ve sendika ayırımı gözetmeksizin birleştirmektir. Eylem programında, emekçi halkın hayatı çıkarlarını temsil etmek, emekçi güçleri gerek ulusal ve gerekse uluslararası planda birleştirmek, savaşa ve savaşı doğuran unsurlara karşı, kalıcı bir barış ve insanlığın ilerlemesi için mücadele etmek başta gelmektedir.

Bu temel amaçlara ulaşmak için DSF, çalışmalarını şu ilkeler üzerinde yoğunlaştırmıştır: Tüm ülkelerin sendika örgütlerinde tam demokrasi ve bunlar arasında yakın işbirliği; tüm sendikalar arasında sıkı bağlılık ve eylemlerde karşılıklı dayanışma; dünya işçi hareketinin dayanışmasını pekiştirmek amacıyla sistematik bilgi ve deney alışverişi; amaçlarını ve kararlarını gerçekleştirebilmek için işçi örgütlerinin eylemlerinde eşgüdüm sağlanması; emekçi halkın ve göçmen işçilerin çıkarlarının korunması, v.b. Federasyon'un kabul edilen tüzüğünde şu görevler saptanmıştır: Irk, milliyet, dini ve siyasal inanç farkı gözetmeksizin tüm dünyada sendikalar örgütlemek ve bunlar arasında birliği sağlamak; geri ülkeler emekçi halklarının sendikalarda örgütlenmesine yardımcı olmak; savaşa ve onu meydana getiren unsurlara karşı, kalıcı bir barış uğrunda mücadele etmek; tüm uluslararası örgütlerde ve bunların yönetim organlarında dünya emekçilerinin çıkarlarını savunmak; emekçilerin ekonomik ve sosyal haklarına ve demokratik özgürlüklerine yönelecek her türlü saldırıya karşı tüm ülkeler sendikalarının mücadelesini örgütlemek; ücretlerin yükseltilmesi, ça-

İşme süresinin kısaltılması ve emekçilerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi için çalışmak; sendika üyeleri arasında emekçi halkın uluslararası birliğinin sağlanmasına ilişkin sorunlar üzerinde eğitim çalışmaları yürütmek, v.b.

DSF'nin Kurucu Kongresi, bu çalışmaları yürütmek üzere bir genel kurul, bir yürütme kurulu, bir yürütme bürosu ve bir sekreterlik oluşturmuştur.

Kurucu Kongre, DSF'nin yapısını şöyle belirlemiştir:

Dünya Sendikalar Kongresi:

Federasyon'un dört yılda bir toplanan en yüksek yönetim organıdır. Çalışmalarına, üye olsun olmasın tüm sendikalar katılabilir. Şimdiye kadar dokuz kongre toplanmıştır. 1. Kurucu Kongre (1945, Paris), 2. Kongre (1949, Milano), 3. Kongre (1953, Viyana), 4. Kongre (1957, Leipzig), 5. Kongre (1961, Moskova), 6. Kongre (1965, Varşova), 7. Kongre (1969, Budapeşte), 8. Kongre (1973, Varna), 9. Kongre (1978, Prag).

Genel Kurul:

Kongre delegeleri tarafından seçilir ve yılda bir kere toplanır. DSF'nin üyesi her sendikanın Genel Kurul'da temsilcisi vardır. İki kongre arasında en yetkili karar ve yürütme organıdır. Genel Sekreter ve Yürütme Bürosu, Genel Kurul'un bünyesi içinden seçilir.

DSF Bürosu:

33 üyeden oluşmaktadır. Sekreterliğin çalışmalarını ve diğer önemli sorunları görüşür. Daha üst organların oturumlarını hazırlar. Sekreterlik üyeleri, Büro üyeleri arasından seçilir, Genel Sekreter ile diğer sekreterlerden oluşur. DSF Sekreter-

liği, hem yürütme, hem de temsil yetkilerine sahiptir.

Sekreterlik, DSF'ye üye örgütlerle sürekli ilişki halindedir. Sekreterliğe yardımcı olmak üzere DSF bünyesi içinde özel sorunlarla uğraşmakla görevli ayrı bürolar da oluşturulmuştur.

Sendika Enternasyonalleri:

Dünya Sendikalar Federasyonu'nun yanısıra, ilerici sendikalar ayrıca, işkolu seviyesinde kurulmuş 12 sendika enternasyonallinde birleşmişlerdir.

Sendika enternasyonalleri, 1949'da DSF'nin İkinci Kongresi'nden sonra kurulmuştur. Sanayi ve tarım alanında bütün işkollarını kapsamaktadır. Bu enternasyonallerin herbirinin amacı, kendi işkollarındaki emekçilerin çıkarlarını savunmak, işkolu düzeyinde emekçilerin uluslararası birliğini sağlamak, her türlü ayrımcılığa karşı mücadele etmektir.

Sendika enternasyonallerine, ırk, milliyet, siyasal görüş, felsefi ve dinsel inanç farkı gözetmeksizin belli bir işkolundaki tüm sendikalar üye olabilirler. Demokratik ilkeler üzerine kurulmuş bulunan sendika enternasyonalleri, eylemlerinde özerkliğe sahiptirler.

Sendika enternasyonalleri içerisinde, DSF'ye doğrudan doğruya bağlı olmayan 30 ülkeden 60'ın üzerinde sendika bulunmaktadır.

Sendika enternasyonalleri tarafından düzenlenen uluslararası konferanslar tamamen demokratik ilkeler üzerinde yürütülmektedir.

Sendika enternasyonalleri şu ortak yapıya sahiptirler:

Uluslararası Konferans: Herbir sendika enternasyonalinin dört yılda bir toplanan en yüksek organıdır. Bu konferanslarda Sendika enternasyonalleri, geçen dönemde yürütmüş oldukları çalışmaların dökümünü yaparlar ve gelecek çalışmalarının programını çizerler.

Sendika Enternasyonalî Yönetim Kurulu: Yirmi üyeden oluşur. Konferans tarafından seçilir. Enternasyonallerin ivedi görevlerini bu organ belirler ve Konferans kararlarının yürütümünü denetler.

Sekreterlik: Bir başkan, bir genel sekreter, iki sekreter ve sekreter yardımcılardan oluşur. Enternasyonal'in çalışmalarını yürütür ve üst organların görüşeceği konuların gündemini ve belgelerini hazırlar.

Sendika enternasyonalleri bünyesinde, DSF'ye üye olmayanların da arasında bulunduğu 450 sendika yeralmaktadır ki, bunların toplam üye sayısı 110 milyon'dur.

DSF, dünya sendika hareketinde etkinliğini bu sendika enternasyonalleri aracılığıyla yaymakta ve güçlendirmektedir. Sendika enternasyonallerinin saygınlığı ve etkinliği günden güne artmaktadır.

Belli başlı Sendika Enternasyonalleri şunlardır:

1. ULAŞTIRMA, LİMAN VE BALIKÇILIK SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKA ENTERNASYONALİ: Merkezi Prag'tadır. 1946'da kurulmuştur. 30 ülkeden 14 milyon üyeyi temsil eden 80 sendikayı kapsamaktadır.

2. MADEN SANAYİİ İŞÇİLERİ ENTERNASYONALİ: 1949'da kurulmuş olup, merkezi Prag'tadır. 6 milyon üyeyi kapsamaktadır.

3. TEKSTİL, BIÇKI-DİKİŞ, DERİ VE AYAKKABI SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKA ENTERNASYONALİ: 1949'da kurulmuş olup merkezi Prag'tadır. 26 ülkeden 10 milyon üyeyi temsil eden 36 örgütten oluşur.

4. METALURJİ İŞÇİLERİ SENDİKA ENTERNASYONALİ: 1949'da kurulmuş olup merkezi Prag'tadır. 21 ülkeden 33 milyon üyeyi temsil eden 27 örgütten oluşur.

5. GIDA, TÜTÜN VE İŞKİ SANAYİİ, LOKANTA VE KAHVEHANE İŞÇİLERİ SENDİKA ENTERNASYONALİ: 1949'da kurulmuş olup merkezi Sofya'dadır. 31 ülkeden 13 milyon üyeyi temsil eden 59 örgütten oluşur.

6. SOSYAL HİZMETLER İŞÇİLERİ SENDİKA ENTERNASYONALİ: 1955'te kurulmuş olup merkezi Berlin'dedir. 23 ülkeden 46 örgüte bağlı 17 milyon işçiyi temsil etmektedir. Devlet kurumlarında ve sosyal kuruluşlarda, kamu sağlığı hizmetlerinde ve mali kurumlarda, postane ve radyo hizmetlerinde çalışanlar bu Enternasyonal'e bağlıdır.

7. TARIM, ORMAN VE PLANTASYON İŞÇİLERİ SENDİKA ENTERNASYONALİ: 1949'da kurulmuş olup merkezi Prag'tadır. 20 milyon üyeyi temsil eder.

8. İNŞAAT VE AĞAÇ İŞLEME SANAYİİ VE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKA ENTERNASYONALİ: 1949'da kurulmuş olup merkezi Helsinki'dedir. 26 ülkeden 11 milyon üyeyi temsil eden 35 örgütü kapsamaktadır.

9. KİMYA, PETROL VE YAN ÜRÜNLERİ SANAYİLERİ İŞÇİLERİ SENDİKA ENTERNASYONALİ: 1950'de kurulmuş olup merkezi Budapeşte'dedir. 40 ülkeden 5 milyon'u aşkın üyeyi temsil eder.

10. TİCARETHANE EMEKÇİLERİ SENDİKA ENTERNASYONALİ: Merkezi Prag'tadır. 28 ülkeden 22 milyon üyeyi temsil eden 29 örgütü kapsamaktadır.

11. ULUSLARARASI EĞİTİM EMEKÇİLERİ SENDİKALAR FEDERASYONU: 1946'da kurulmuş olup merkezi Prag'tadır. 65 ülkeden 11 milyon öğretmeni bir araya getiren öğretmen sendikalarını temsil etmektedir.

12. ULUSLARARASI MATBAA İŞÇİLERİ SENDİKA KOMİTESİ: 1961'de kurulmuş olup merkezi Prag'tadır. 6 milyon'a yakın emekçiyi temsil eder.

Türkiye'den TÖB-DER ile, Maden İş, Dev-Maden-Sen, Aster İş, Keramik-İş, Basın-İş, Yeni Haber-İş ve Hür Cam-İş, yukarıdaki sendika enternasyonallerinden kendi işkollarını temsil edenlere katılma kararı almışlardır.

Ayrıca, DSF'nin 1978'de yapılan 9. Kongresi'ne,

DİSK'ten 4, Maden-İş'ten 5, Töb-Der'den 3 kişilik birer heyet de katılmışlardır.

DSF'İN ÇALIŞMALARI:

Dünya Sendikalar Federasyonu'nun şimdiye kadar-ki çalışmaları iki evreye ayrılabilir.

a. Ekim 1945'te kuruluşundan Ocak 1949'da sendika hareketindeki bölünmeye kadar süren birinci dönem;

b. Ocak 1949'dan günümüze kadar süregelen ikinci dönem.

Birinci dönem çok kısa olmakla ve ilk iki kongre arasındaki süreyi kapsamakla birlikte büyük önem taşımaktadır. Örgütün zinde güçleri bu dönemde DSF içindeki sağ kanat sendikacılara ve Amerikan İş Federasyonu (AFL)'na karşı yoğun mücadele vermek zorunda kalmışlardır. DSF'nin önderliği altında tüm dünyanın emekçileri, faşizme ve gericiliğe karşı Yunan ve İspanyol yurtseverlerini savunmak üzere aktif mücadeleye girişmişler, SSCB'ne ve halk demokrasisi kurmuş olan ülkelere yöneltilen kampanyaya karşı çıkmışlardır.

DSF, sömürgecilğe ve Vietnam, Birmanya, Endonezya ve Malaya'da yürütülen sömürge savaşlarına, Çin'de Kuomintang rejiminin emperyalistlerce desteklenmesine ve Güney Kore ile Japonya'da sendika hareketine yöneltilen saldırılara karşı tüm güçlerini seferber etmiştir.

DSF, sömürge ve bağımlı ülkelerde ilerici demokratik sendika hareketinin güçlenmesi için büyük çaba göstermiştir. 1947 Nisan'ında Dakar'da Tüm-Afrika Sendikalar Konferansı yapılmış, bu konferansta Afrika'daki sendikaların statüleri belirlenmiş, emekçi halkın yaşam standardının yükseltilmesi ve DSF'nin Afrika'da etkisinin artırılması için genç sendika hareketinin geliştirilmesi yolları tartışılmıştır.

1947 Haziran'ında DSF Genel Kurulu'nun Prag'da yapılan toplantısında, tekellerin emekçi halkın kazanımlarını ortadan kaldırmak, işçi sınıfının birliğini parçalamak ve sendika hareketi içinde bölücülük yaratmak üzere genel bir saldırıya geçtikleri tesbit edilmiş, emekçilerin birliğini korumak, emperyalizmin ve tekellerin saldırısına karşı direnişi sağlamak üzere bir dizi önlemler benimsenmiştir.

1947, 1948 ve 1949'da oportünist sendikacılar, dünyanın dört bir yanına temsilcilerini göndererek henüz pekişmemiş olan uluslararası sendika hareketini bölmek ve zayıflatmak için yoğun bir kampanyaya girmişlerdir. Bizzat AFL Başkanı Green, bu kampanyayı yürütmek üzere 10 milyon dolar'dan fazla harcama yaptıklarını açıklamıştır. Bu kampanya sonunda Fransa, İtalya ve Latin Amerika'da sendikalar, küçük reformist gruplar yaratılarak, parçalanmıştır. DSF'nin yönetim kurullarında da işçi sınıfına ihanet eden sendikacılar bir dizi manevralara girişmişlerdir. Bizzat federasyonun başkanı birkaç kez DSF'ye karşı saldırıya geçmiştir. Federasyonun yürütme bürosunda ve diğer kurullarında Marshall Planı'nın desteklenmesi yolunda bir eğilim yaratılmıştır. Bu eğilimin çoğunluk tarafından reddedilmesi üzerine, ABD ve İngiltere sendikalarının temsilcileri, DSF'yi terkeceklerini açıklamışlardır.

Bu gerilimli mücadele döneminde DSF'nin ilerici yöneticileri, bozgunculuk yapanlara, tavırlarının ne kadar yersiz olduğunu göstermek ve karşılıklı ödümlerle bazı yeni uzlaşmalar sağlamak için büyük çaba harcamışlardır. Buna rağmen uyumsuzluklar giderek daha da artmıştır.

19 Ocak 1949'da Cerry, Dickins ve Cuppers, çoğunluğun görüşünü almadan DSF Yürütme Bürosu'nun oturumunu terketmişlerdir. Bu tutum işçi sınıfının ilerici temsilcileri tarafından kınanmıştır.

1949'un sonlarında, AFL'nin doğrudan liderliği

altında Londra'da yeni bir uluslararası sendika merkezi oluşturulmuştur. Yeni kurulan Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (UHSK), soğuk savaşı körükleme için girişilen bölücülüğün ve barış ilkelerini hiçe saymanın bir ürünü olmuştur.

Reformist Anglo-Amerikan sendika liderleri tarafından yürütülen bölücülük, DSF'nin üye sayısının azalmasına yolaçmışsa da, federasyonun tabanının siyasal bakımdan güçlenmesini, ilerici güçlerin birleşmesini ve ilerici sendika hareketinin prestijinin artmasını önleyememiştir.

DSF'nin faaliyetinin ikinci dönemi, uluslararası sendika hareketindeki bölünmeden sonra başlamıştır. Bu dönemde DSF, yeryüzünde sosyalist, ilerici kapitalist yada gelişmekte olan ülkeler sendikalarını bünyesinde toplayan tek sendikal merkez olagelmıştır.

Emekçi halkın uluslararası sendikal örgütü olarak DSF, çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesine ilişkin sosyo-ekonomik sorunların çözümü uğrunda yürüttüğü çalışmalarda demokratik merkezîyetçilik ve egemenlik ilkelerine sadık kalmıştır. Bu anlayış içerisindeki Genç İşçilerin İstemleri Bildirgesi (1958), Sendikaların Eylem Programı (1961) ve Emekçi Kadınların Sosyo-Ekonomik Hakları Bildirgesi (1964) gibi birçok önemli belgeleri onaylayıp yürürlüğe sokmuştur.

DSF, ayrıca, birçok önemli uluslararası girişimlerin örgütlenmesi ve başarıya ulaştırılmasında da etkin rol oynamıştır. 1962'de Leipzig'de toplanan Ekonomik Entegrasyon Koşullarında Emekçi Halkın Anti-Tekelci Mücadelesinin Geliştirilmesi Konferansı, 1966'da Budapeşte'de yapılan Emekçi Halkın ve Ulusların Çıkarları İçin Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi Üzerine Uluslararası Konferans, 1968'de Torino'da toplanan Mesleki ve Teknolojik Eğitim Konferansı, 1956'da Budapeşte'de yapılan Uluslararası Emekçi Kadınlar Konferansı, 1958'de Prag'da yapılan Birinci Ulus-

lararası Genç İşçiler Konferansı, 1969'da yapılan Latin Amerika Emekçilerinin Sosyal Güvenlik Sorunları Konferansı, 1969'da Lefkoşa'da yapılan Cehalet Karşı Mücadele Konferansı, 1970'te Varna'da toplanan Emekçi Gençliğin Sorunları Üzerine İkinci Dünya Konferansı ve 1962'de Prag'da toplanan Uluslararası Bir Sendikal Danışma Komitesi'nin Kurulması Üzerine Konferans, tekellerin saldırısına karşı mücadelede önemli mevziler oluşturmuştur.

DSF, kapitalizm koşullarında bilimsel ve teknolojik devrimin olumsuz sonuçlarıyla ilgili sorunları sürekli inceleme konusu yapmıştır; bilimsel ve teknolojik devrimin, ancak halkın yararına işlemesi garantilenebildiği, demokratik bir yönetim biçimiyle sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde halkın söz ve karar sahibi kılınması sağlanabildiği takdirde sendika hareketince destekleneceğini belirtmiştir.

DSF, Amerikan tekellerinin Güney-Doğu Asya'da başlattıkları saldırgan savaşa şiddetle karşı çıkmış, Hindicini'nin savaşan halklarıyla dayanışma kampanyaları örgütlemiştir. 1967 yılında DSF Genel Kurulu Vietnam sorunu üzerine olağanüstü bir oturum yaparak Amerikan saldırısına karşı çıkan güçlerin birliğinin pekiştirilmesi çağrısında bulunmuştur. DSF, Ortadoğu'daki İsrail saldırılarını da sürekli kınamış ve döğüşen Arap halklarına aktif yardımda bulunmuştur. Bu arada, Uluslararası Arap Sendikalar Konfederasyonu ile Birleşik Arap Cumhuriyeti ve Suriye sendikalarının önderliğinde bir de toplantı yapılmıştır.

DSF, Avrupa güvenliği sorununa özel bir önem vermiştir. 1966 yılında DSF Genel Kurulu'nun Sofya'da yapılan 16. Oturumu'nda Avrupa güvenliği sorunları üzerine bir bildirme onaylanarak işçi sınıfı Avrupa'da barış mücadelesine aktif katılmağa çağrılmıştır. Bu arada, Federal Almanya Cumhuriyeti'nde militarizmin ve intikamcı duyguların güçlenmesi takbih edilmiştir.

DSF, genel ve tam bir silahsızlanma sağlanması yolundaki çalışmalara da aktif şekilde katılmıştır. Nükleer denemelerin durdurulması, nükleer silahlanmanın yasaklanması, mevcut atom ve hidrojen bombası stoklarının yok edilmesi, bakteriyolojik, kimyasal ve nükleer silahların yapımının önlenmesi anlaşmasını desteklemiştir.

Son yıllarda DSF, Uluslararası Çalışma Örgütü (UÇÖ)'ndeki çalışmalarda da aktif olarak yer almış ve sendikal hakları savunmuştur. DSF'nin girişiyle UÇÖ, sendika çalışmalarına müdahale edilmemesi, sendika basınının özgürlüğü, ırksal, siyasal ve ideolojik ayırımların yasaklanması ilkelelerini onaylamıştır.

DSF, sendikal harekette siyasal tutarlılığı sağlamak ve işçi sınıfının siyasal mücadelesiyle sendikal mücadele arasında bağ kurmak için git-tikçe yoğunlaşan bir uğraş içinde olmuştur.

İşçi sınıfının birliğinin ve uluslararası sendika hareketinin güçlenmesine DSF'nin katkıları son derece büyüktür. Bağımsız sendikal örgütlerle olduğu gibi Latin Amerika, Afrika ve Orta Doğu ülkelerinin sendikalarıyla da yakın dostluk ve işbirliği ilişkisi içinde olmuştur.

SOSYALİST ÜLKELERDE SENDİKA HAREKETİ

Dünyanın hemen hemen bütün ülkelerinde bağlı sendikaları bulunan DSF'nin üye çoğunluğunu, hiç şüphesiz, sosyalist ülkelerin emekçileri oluşturmaktadır. Bu özelliği, kapitalist ülkelerin reformcu sendikalarının DSF'yi sürekli olarak "sosyalist devletin bir organı" olarak nitelendirmelerine ve eylem birliğinden kaçmalarında bu bahaneyi kullanmalarına yolaçmaktadır.

Bu bakımdan, sosyalist ülkeler sendikacılık hareketini özellikleriyle tanımak gerekir.

Rusya'da Büyük Ekim Devrimi'nin zaferi, bu ül-

kede burjuva-feodal egemenliğinin yıkılmasına ve dünyanın ilk sosyalist devletinin kurulmasına yolaçmıştır.

Devrim sırasında Çarlık Rusyası'nda mevcut sendikaların üye sayısı 1,5 milyon civarındaydı. Devrim'den sonra Rus sendikalarının ilk kongresi 1918 Ocak ayında toplanmış, bu kongrede diğer ülkelerin sendikalarıyla da ilişkiler kurulması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla, o sırada İkinci Enternasyonal'in uzlaşmacı yönetiminin siyasetini benimsemiş bulunan Uluslararası Sendikalar Federasyonu yöneticilerine çağrıda bulunulmuştur. Ancak USF'nin uzlaşmacı tavrında diretmesi ve Sovyet devrimine ve bu ülkenin işçi hareketine karşı düşmanca bir tavır izlemeğe devam etmesi karşısında, 3-19 Temmuz 1921 tarihlerinde Moskova'da Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i kurucu kongresi toplanmıştır.

Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i, sendikal harekette reformizme karşı mücadele ilkesinden hareket ederek ana hedef olarak kapitalizmin yıkılmasını, işçileri proletarya iktidarını kurmak üzere örgütlemeyi almış, USF'ye karşı mücadele açacağını ilan etmiştir.

1922'deki kongresinde Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i, anarşizmi ve anarko-sendikalizmi de mahkum etmiş, bunun üzerine bu çizgiyi benimseyen sendikalar KSE'den ayrılmışlardır.

Bu açık çatışmaya rağmen, uluslararası sendikal hareketin birliğinin sağlanması amacıyla, KSE, 1935 yılında Uluslararası Sendikalar Federasyonu'na bir daha birlik çağrısında bulunmuş, ancak reformist liderler bu öneriyi de reddetmişlerdir.

Uluslararası sendikacılık hareketi, İkinci Dünya Savaşı'na bu bölünmüşlük içerisinde girmiştir.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, emekçi halkın aktif biçimde katıldığı demokratik halk devrimlerinin sonucu olarak, birçok Avrupa ülkesi bağımsızlığını kazanarak halk demokrasileri kurmuşlardır.

Geçiş dönemlerinde, bu ülkelerin emekçi halkları, çok kısa bir süre içinde sosyo-ekonomik planda olağanüstü başarılar göstermişlerdir. Büyük ve orta çaptaki işletmeler, bankalar, yabancı firmalar ulusallaştırılmış, büyük toprak mülkiyetini ortadan kaldıran tarım reformları yapılmış, toprak işleyene verilmiştir. Böylece, planlı bir ekonomiye geçmek mümkün olmuştur.

Bu geçiş döneminde, sosyalist ülkelerin nüfuslarının sınıfsal yapılarında da önemli değişimler olmuştur. Köy emekçileriyle yakın ittifak kuran işçi sınıfı, toplumun siyasi liderliğini eline almıştır. Bellibaşlı üretim araçlarına işçi sınıfı sahip çıkmış, insanın insan tarafından sömürülmesi ve emekçi halkın düşman sınıflara bölünmesi ortadan kaldırılmıştır. Emekçi halkın güven, dostluk ve karşılıklı yardımlaşma temeli üzerine bir kolektif içinde birleşmesi ve bütünleşmesi için gerekli koşullar yaratılmıştır.

Bu dönemde, sendikalar, gerek proletarya diktatörlüğünün pekiştirilmesinde, gerekse sosyalizmin ve komünizmin kurulmasında önemli rol oynamışlardır. Sosyalist toplumun gelişmesinin çeşitli aşamalarında sendikalar değişik somut görevlerle karşı karşıya kalmışlardır. Sendikaların çalışma biçim ve yöntemleri değişime uğramakla birlikte, işçileri toplumun yönetimi için eğitime özü asla değişmemiştir. Tüm emekçiler, üretim süreci içerisinde eğitimden geçmiştir.

Proletarya diktatörlüğü koşullarında sendikalar burjuva devlete karşı mücadeleye ve onu yoketmeye aracı olmaktan çıkarak, sosyalist devletin kurulması ve pekiştirilmesi aracı haline dönüşmüşlerdir. Lenin'in dediği gibi, "Şu anda ana görev artık güçlü düşmanın direnişini kırmak değildir, çünkü artık Sovyet Rusya'nın proletarya ve yarı-proletarya kitleleri içerisinde böyle bir düşman mevcut değildir. Şimdi görev, ısrarlı, genel bir eğitimle ve örgütsel çalışmayla, proletaryanın ve

yarı-proletaryanın bazı küçük-burjuva katmanlarının vereceği zararların üstesinden gelmek, Sovyet iktidarının henüz yeteri kadar geniş olmayan temelini yaygınlaştırmak... ayak uyduramayan emekçileri eğitmek... hem genel olarak sendika hareketinin yeni görevleri için, hem de yarı-proletaryadan ve yoksul köylülükten daha büyük kitleleri çekebilmek için bazı yeni örgütsel biçimler bulmaktır." (*Collected Works*, V.28, p.398.)

Lenin'in işaret ettiği gibi, Sovyet sendikalarının Sovyet iktidarının pekiştirilmesine ve sosyalizmin kurulmasına katkıları gerçekten çok büyük olmuştur.

Sendikalar, sosyalist ülkelerde, marksist partinin emekçi kitlelerle bağı kuran bir kamu kurumu, bir sınıf örgütüdür. İşçi sınıfının siyasal ve sosyo-ekonomik eylemlerini olduğu kadar onun yaşamının diğer alanlarını kapsayan en yaygın örgüt biçimi budur.

Tüm sosyalist ülkelerde sendikalar, anayasayla temsil yetkileri tanınmış kitle örgütleridir. Bu nitelikleriyle, gerek emekçilerin haklarının ve çıkarlarının korunması ve gerekse sosyalist düzenin işleyişi açısından geniş yetki sahibidirler.

Tüm sosyalist ülkelerde, emekçi halkın çıkarlarını korumayı sağlayan haklar değişik biçimlerde formüle edilmiş olmakla birlikte, genel olarak aralarında büyük benzerlikler vardır. Sendikal hakların yaygınlaştırılması ve pekiştirilmesi, sosyalist ülkelerde demokrasinin geliştirilmesi sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Her sosyalist ülkede sendikalar, emekçilerin yaşam ve çalışma koşullarının tesbiti ve bunların uygulanmasının sağlanması konusunda geniş haklara sahiptirler. Sendikalar, ayrıca, planlama, yasama, fiyat tesbiti, ücret, konut yapımı, katların dağıtımı, kamusal hizmetlerin ve sosyal güvenlik sistemlerinin geliştirilmesi konusunda söz sahibidir. Üretim işletmelerinin karşı karşıya kaldıkları e-

ekonomik, örgütsel ve sosyal sorunların çözülmesinde sendikalar da yer alırlar. Üretime aktif olarak katılan sendikalar, sadece üretim birimlerinin oluşturulması, sosyalist üretkenliğin sağlanması ve yeni buluşların teşvik edilmesiyle kalmazlar, aynı zamanda üretim görevlerinin saptanması, ekonomik ve sosyal gelişme için planların hazırlanmasında da rol oynarlar. Sendikaların, üst düzeydeki ekonomik ve yönetsel kadroların çalışmaları konusunda da söz hakları vardır. Yöneticilerin, yasalarla ve iş sözleşmeleriyle saptanmış bulunan işçi haklarını ihlal edecek nitelikteki herhangi bir uygulaması karşısında sendikalar veto hakkına sahiptirler.

"Herşey insan için" ilkesinden hareket ederek, kitlelerin daha fazla olanaklara sahip olmasını amaçlayan sendikalar, sosyal güvenlik, işin ve sağlığın korunması, tıbbi bakım ve boş vakitleri değerlendirme konusunda her türlü çabayı harcarlar, emekçilerin maddi ve kültürel gereksinimlerinin sağlanmasına yardımcı olurlar.

Sendikalar, temsil ettikleri emekçilere, ekonominin daha fazla gelişmesinin ve güçlendirilmesinin büyük ölçüde yüksek bir iş disiplinine ve nitelik artışına, üretimin işçiler tarafından denetlenmesine ve işçi sınıfı ile emekçi köylüler arasında sağlam bir bağlaşıklığa bağlı olduğu bilincini verirler.

Sosyalist topluluk ülkelerinde sendikalarla emekçi kitleler arasındaki bağlar günden güne daha da güçlenmekte, sendika kadrolarının eğitimi geliştirilmekte ve işçi sınıfı daha aktif kılınmaktadır.

Sosyalist ülkeler sendikaları, teknolojik ilerlemenin doğurduğu yeni sosyal sorunların nasıl üstesinden gelineceği konusunda da yoğun çaba içerisindedirler. Sosyalist ülkeler sendikaları, bu konularda diğer ülkelerin sendikalarıyla da bilgi ve görüş alışverişini sürdürmektedirler.

Sosyalist kuruluş yıllarında, sosyal açıdan, işçi sınıfının statüsünde önemli değişiklikler olmuştur. İşçi sınıfının maddi refah ve bilinç düzeyi kadar, kültürel ve teknolojik düzeyi de yükselmiştir.

Bugün ileri sosyalizmin kuruluş aşamasında sendikalar, bilimsel ve teknolojik devrimin yeni vargıları, karmaşık mekanizasyon, otomasyon, üretimin sibernetizasyonu, ulusal ekonominin konsantrasyonu ve uzmanlaşması, emekçi halkın kültürel ve teknolojik düzeyinin ve niteliklerinin yükseltilmesi, üretim güçlerinin uyumlu ve uygun biçimde gelişmesi, uluslararası düzeyde en geniş kamusal işbölümü ve sosyalist ülkeler ekonomilerinin azami bütünleşmesi, işçi sınıfının yönetici rolünün daha etkin kılınması ve toplumun birleşik toplumsal yönetimi için daha etkin bir sistem yaratılması gibi sorunlarla karşı karşıyadırlar.

Bu aşamada da, Lenin'in belirttiği gibi, sendikalar, yeni toplumun kurulmasında komünizm okulu işlevi görmektedirler. Emekçi kitlelere, yeni teknolojiye nasıl hükmedeceklerini ve onu bilimsel olarak nasıl uygulayacaklarını, toplumsal yönetimi ve üretimin yürütümünü nasıl başaracaklarını öğreten sendikalarlardır.

Yine bu aşamada, yeni tekniklerin hızla uygulamaya geçirilmesi, kısa sürede değişikliklere ve gelişmelere uğraması, teknolojideki ve üretimin örgütlenmesindeki değişimler, işçilerin çoğunluğunun çalışma rejiminin de sürekli değişmesi ve niteliklerinin devamlı yükseltilmesi gereğini doğurmaktadır.

Bu süreç içerisinde emeğin fiziksel yanı sıra sürekli zayıflarken, zihinsel, sinirsel ve psikik unsurlar sürekli önem kazanmaktadır. Emeğin karakterindeki bu değişim, kişinin iş konusundaki ruhsal yeteneklerinin rolünü artırmakta, üretim faaliyetlerinde moral gayretler ve çevre giderek daha etkin olmaktadır.

İşçilerin eğitim düzeylerinde de önemli değişiklikler olmuştur. İlk öğretim düzeyinde kalan işçi oranı hızla düşmektedir. Sosyalist ülkelerde sendikaların başlıca sorunlarından biri, yeni çalışma kolektiflerinin üyelerinin, üretim koşullarına ve yeni zihinsel ortama daha hızla uyabilmelerini sağlamaktır.

İleri sosyalist toplumun kuruluş döneminde, üretimde kadının yer alması nedeniyle de, işçi sınıfının yapısı önemli değişime uğramıştır. Kadının üretimde yer alması, ileri bir sosyal olgudur. Bununla beraber, toplumun topyekun gelişmesine ilişkin olarak, kadın emeğinin korunması, kadın işgücünün niteliklendirilmesi, kadını ev işlerinin prangasından kurtaracak kolaylıkların hizmete sokulması, kadınlara çocuklarının bakımı ve yetiştirilmesi için kamusal yardım servisleri kurulması gibi birçok önemli sosyal sorunlar da ortaya çıkmıştır. Sosyalist ülkelerde bu sorunlar da, sendikaları ivedilikle ilgilendirmektedir.

Toplumsal yönetim sisteminin genel gelişimi, ileri sosyalizm aşamasındaki ülkelerin sendikalarının önüne, eylemleri, çalışma stil ve yöntemleri bakımından yeni gerekler çıkarmıştır. Bilim, yönetim teorisi, sibernetik, elektronik ve bilgisayar tekniği alanlarındaki yeni buluşların uygulamaya geçirilmesi, toplumsal yönetimin birleşik sistemine ilişkin sorunların çözümüne büyük ölçüde yardımcı olmaktadır. Bu sistemin amacı, partinin, devletin, sendikaların ve çeşitli sosyal süreçlerdeki diğer kurum ve örgütlerin çalışmalarında zaman ve olanak kaybına yolaçacak tekrarların önüne geçilmesidir.

Bu bakımdan, sendikalarla devlet organları arasındaki karşılıklı ilişkilerin iyi saptanması ve daha yüksek derecede yapıcı bir işbirliğine imkan verecek biçimde geliştirilmesi gereklidir.

Sosyalizmin kuruluş sürecinde sendikaların, devlet iktidarı ile parti arasında yer alarak öncünün

işçi sınıfı kitleleriyle bağlarını kurması hayati önem taşımaktadır.

Avrupa'daki sosyalist ülkelerin sendika merkezleri şunlardır.

a) *SSCB'DE: TÜM-BİRLİK SENDİKALAR MERKEZ KONSEYİ*
TBSMK, yeryüzünde, ırk, milliyet, cinsiyet ve inanç ayırımı gözetmeksizin en fazla sayıda emekçiyi bir araya getiren sendikal örgüttür. Sovyet sendikaları, daha 1905-1907 yıllarında, Birinci Rus Devrimi sırasında kurulmuştur. 1917 Mayıs'ına kadar Rusya'da, menşevik ve sosyalist-devrimciler'in etkisi altında 2000 kadar sendika bulunmaktaydı.

1917 Mayıs'ından sonra Komünist Partisi, kitleler üzerinde etkinliğini artırmak için mücadelesini yoğunlaştırmış, bunun sonucu olarak Tüm-Rusya Sendikalar Genel Konseyi kurulmuştur.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, sendikacılık alanında da yepyeni bir çağır açmış ve TRGSK'nin 1918 Ocak'ında yapılan ilk kongresinde, Sovyetler Birliği Genel Sendika Örgütü'nün temelleri atılmıştır.

Tüm-Birlik Sendikalar Merkez Konseyi, bugün Sovyetler Birliği'nde çeşitli sektörlerde çalışan 103 milyon emekçiyi temsil etmektedir ve dünyanın en büyük sendikal merkezidir.

b) *BULGAR SENDİKALAR MERKEZ KONSEYİ*

Bulgaristan'da devrimci sendikalar 1904 yılında ortaya çıkmıştır. Bulgar devrimci marksistlerinin (Dar Sosyalistlerin) etkisi altında kurulan Genel İşçi Sendikası, 1926 yılında Bağımsız İşçi Sendikaları'na dönüşmüştür. 1934 askeri darbesinden sonra BİS lağvedilmiş ve hükümetin kontrolü altında Bulgar İşçi Birliği kurulmuş, işçiler bu sarı sendikaya üye olmağa zorlanmıştır.

Tüm emekçileri çatısı altında birleştirecek Genel İşçi Sendikası 1944 yılında kurulmuş, daha sonra Bulgar Sendikalar Merkez Konseyi adını almıştır.

c) BİRLEŞİK ALMAN HÜR SENDİKALARI

Almanya'da sendikalar daha geçen yüzyılda kurulmağa başlamıştır. Ancak darmadağın olan bu sendikalar, genellikle çeşitli dinci ve gerici grupların kontrolü altında kalmıştır. Faşizm döneminde ise sendikaların hepsi dağıtılmıştır.

1945 Haziran'ından itibaren Sovyet Ordusu'nun Nazi işgalinden kurtardığı bölgelerde hür Alman sendikaları kurulmağa başlanmıştır. Bu sendikaların katılmasıyla 9 Şubat 1946'da toplanan bir konferansta da Birleşik Alman Hür Sendikaları oluşturulmuştur.

d) POLONYA SENDİKALAR MERKEZ KONSEYİ

Polonya sendikaları da 19'uncu Yüzyıl'ın sonlarında kurulmağa başlamış, ancak kitle karakterini 1905-1907 yıllarının devrimci koşullarında kazanmıştır.

1918'de Polonya'nın ulusal bağımsızlığına kavuşmasından sonra, hükümet sendikaları resmen tanımış ve 1920 yılında Merkez Sendikalar Komisyonu kurulmuştur.

Nazi işgalinde dağıtılan sendikalar yeraltı çalışmasına geçmişler, işgal sona erdikten sonra 20 Kasım 1944'te Geçici Merkez Komitesi'ni oluşturmuşlardır. Polonya Sendikalar Merkez Konseyi ise, 1945'teki kurucu kongrede kurulmuştur.

e) ROMANYA GENEL SENDİKA ÖRGÜTÜ

Romanya'da sendikal hareket 19'uncu Yüzyıl'ın ikinci yarısında başlamıştır. Rus devrimci hareketinin etkisiyle, 1905'ten itibaren yaygınlaşmıştır.

1906'da Sendikalar ve Sosyalist Örgütler Genel Kongresi, ülkedeki tüm sendikaları bir araya getirmek üzere bir Genel Sendikalar Komisyonu kurmuştur.

Faşizmin sendikacılık hareketine vurduğu darbeden sonra, 25-28 Ocak 1945'te, kurtuluşun hemen ar-

dından, Tüm-Romanya Sendikalar Kongresi toplanmış ve Romanya Genel Sendika Örgütü doğmuştur.

f) MACARISTAN SENDİKALAR MERKEZ KONSEYİ

Macaristan'da ilk sendikalar, 1896'da kurulmuştur. 1916'da hükümet sendikaları resmen tanımıştır. Kısa ömürlü Sovyet iktidarı yıllarında sendikalar bu iktidarı desteklemişlerdir. Ancak daha sonra, sendikalar içinde, işçi sınıfı hareketine zarar veren bir muhalefet oluşturulmuştur.

Macaristan'ın faşizmden kurtulmasından sonra, sendikalar, işçi sınıfı hainlerinden temizlenmiştir.

Partinin ve hükümetin hataları yüzünden sendikalar kısa bir süre sonra ülkenin sosyo-ekonomik yaşamında otoritelerini yitirmişler, bu da 1956'da karşı-devrim'in patlak vermesine yol açmıştır.

1957'de Macar Sendikalar Merkez Konseyi toplanmasında, karşı-devrimci unsurlar ve komplocular sendika saflarından atılmıştır.

g) ÇEKOSLOVAK DEVRİMCİ SENDİKA ÖRGÜTLERİ

Çekoslovak sendikaları geçen yüzyılın 60'larında önce Bohemya'da, daha sonra Slovakya'da ortaya çıkmış ve sosyal-demokrat hareketine koşut bir gelişim göstermiştir. 1897'de Bohemya'da Bağımsız Sosyal-Demokrat Sendikalar Federasyonu kurulmuştur.

Birinci Dünya Savaşı'nın başlangıcında sendika hareketine reformculuk egemen olmuş ve savaş sırasında sendikalar lağvedilmiştir.

Çekoslovak işçi hareketi, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin etkisiyle birdenbire büyük boyut kazanmıştır. Çekoslovakya'nın bağımsızlık kazanmasından sonra, Çekoslovak Komünist Partisi'nin etkisiyle sendikalar içinde, Kızıl Sendikalar Enternasyonaline sempatican güçlü bir sol eğilim meydana gelmiştir. Ancak sendika hareketinin reformcu liderleri önce bu grubu, daha sonra da birçok sendikayı tasfiye etmişlerdir. Bu örgütler, 1922 yı-

linda Kızıl Sendika diye bilinen Enternasyonal Genel Sendika'yı oluşturmuşlardır. Kızıl Sendikalar Enternasyonaline de üye olan bu kanat ile reformcu kanat arasında mücadele giderek daha da yoğunlaşmıştır.

Faşist işgal döneminde sendikaların hepsi lağvedilmiş, kurtuluştan sonra 1946'da toplanan Birinci Tüm-Devlet Sendikalar Kongresi'nde, birleşik bir sendika örgütünün kurulması kararlaştırılmış ve Çekoslovak Devrimci Sendika Örgütleri doğmuştur.

DSF'İN SENDİKAL BİRLİK ÇAĞRISI

Yukarıda ayrıntılı olarak incelenen yapısı, DSF'nin, yeryüzünde 190 milyon emekçiyi temsil eden ve emeğin gerçekten kurtuluşu yolunda tutarlı mücadele veren bir örgüt olduğunu ortaya koymaktadır.

Ancak, DSF'ye üye sendikaların önemli bir kesiminin, burjuvazinin diktasına devirmiş ve işçi sınıfı iktidarının kurulmuş bulunduğu ülkelerdeki emekçileri temsil eder durumda olmaları, sendikal görevler açısından, diğer uluslararası merkezlerle bağlı sendikalarla aralarında bazı önemli farklar doğmasına yolaçmaktadır.

Bu farklılıklar, bizzat DSF'ye bağlı sendikalar arasında da, buldukları ülkelerin özelliklerinden ötürü başka düzeylerde hissedilmektedir.

Bunun somut örneği, DSF'nin kurucuları arasında bulunan İtalyan CGIL ve Fransız CGT sendikalarının son yıllardaki tutumlarında görülmektedir.

Bu iki sendikal merkezin tutumlarındaki değişiklikler, özellikle, Avrupa Ortak Pazar ülkeleri topluluğu içinde oluşan "sermaye bloku"na karşı bir "emek bloku" oluşturmak amacıyla Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ASK)'nun kurulmasından sonra ortaya çıkmıştır.

İtalyan CGIL Sendikası, daha 1974'te Sofya'da yapılan VIII. Kongre'de, sendikal mücadelesini ASK

saflarında sürdürmesinin daha gerçekçi bir tavır olacağını ileri sürerek DSF asil üyeliğinden ayrılmış, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'na üye olmuştur. Bununla beraber, CGIL, DSF ile ilişkilerini tümden kopartmamış, "ortak" üye statüsünü devam ettirmiştir.

Fransız CGT de, sendikal mücadeleyi gerçekçi yürütebilmek için ASK'ye katılması gerektiğini düşünerek, DSF'ye asil üyeliği sürmek kaydıyla yeni konfederasyona üye olmak için de başvurmuştur. Ancak, ideolojik bakımdan daha çok UHSK ve DİK'in kontrolü altında bulunan ASK, DSF'ye üye olan bir sendikayı kendi üyeliğine kabul etmeye karşı çıkmaktadır.

Avrupa sendikalar topluluğunun bu tutumu, son yıllarda, CGT'yi, DSF ile ilişkilerinde yeni bir tavır almaya zorlamıştır.

Nitekim, 1978 yılında DSF'nin Prag'da yapılan IX. Kongresi'nde CGT sözcüleri, konfederasyonun "sosyalist ülkeler hükümetlerinin siyasetlerinin sendikal plandaki uygulayıcısı olma görünümünden çıkarak, sosyalist olmayan ülkelerdeki sendikaların da içinde yer alabileceği gerçek bir uluslararası sendikal merkez haline dönüştürülmesini" istemişler, ayrıca sosyalist ülkelerde var olduğunu ileri sürdükleri "sendikal hakların sınırlandırılması" uygulamasına açıkça karşı çıkılmasını savunmuşlardır.

CGT delegasyonu, ayrıca, DSF yönetiminin tutumunu belli konularda benimsemediklerini belirterek bundan böyle DSF Genel Sekreterliği'ne temsilci vermeyeceğini açıklamıştır. Oysa, DSF'nin kuruluşundan bu yana, örgütün genel sekreterliği daima CGT üyesi sendikacılar tarafından yürütülmekteydi. Nitekim, bu yeni tutumun uygulaması olarak, 1969'dan beri DSF genel sekreterliğini yapan Pierre Gensous bu kez bu göreve adaylığını koymamış, bunun üzerine onun yerine Uruguay'lı sendikacı Henrique Pastorino seçilmiştir.

CGT'nin bu tavrı takınmasında, yukarıda da değindiğimiz gibi, Avrupa sendikal hareketi bütünü içinde etkin şekilde yer alabilmek, yani ASK'ye katılabilmek isteği önemli rol oynamıştır. Çünkü, DSF'de CGT'nin eleştirdiği biçimde bir yapı ve tutum varsa, bu son anda ortaya çıkmış değildir. Nitekim, bizzat CGT, kuruluşundan bu yana, DSF'nin Prag'taki sekreterlik bürolarında, dış ilişkilerinde en büyük söz sahibi olmuş, kapitalist Batı dünyasındaki ilişkilerde DSF'yi hep CGT temsil etmiştir.

Kuşkusuz, soğuk savaş döneminin dünya sendikal hareketinde yarattığı kutuplaşma, yıllar boyu Dünya Sendikalar Federasyonu'nu da ilişkilerinde ve tavırlarında belli sertliklere zorlamıştır. Ancak yukarıda belirtildiği gibi, bu siyasetin dışı karşı uygulamacılığını genellikle CGT yapmıştır.

Dünyadaki son konjonktürel gelişmeler ve özellikle de, diğer iki uluslararası merkeze, yani DİK ve UHSK'ye bağlı sendikalarda yer alan ileriye yönelik değişmeler, DSF'ye de, ilişkilerini yeniden gözden geçirmek ve birlik yolunda yeni girişimlerde bulunmak olanağını vermiştir.

Gerçekten, son yıllarda diğer merkezlere bağlı sendikalarla yapıcı ilişkiler kurulmasında inisiyatif, hep DSF ve ona bağlı sendikalardan gelmiştir.

Dünya Sendikalar Federasyonu'nun uluslararası bir merkez olarak daha geniş tabanlı bir yapı kazanma, hatta giderek ırk, inanç ve görüş farkları ne olursa olsun tüm dünya emekçilerini tek bir örgütte birleştirme istemi, 1978 Nisan'ında Prag'da toplanan IX. Kongre'nin belgelerinde açıkça ifade edilmiştir.

Nitekim, DSF'nin Politika ve Eylem Belgesi'nde dünya sendikacılığının yenilenmesi ve birliğin sağlanması için şu çağrı yapılmaktadır:

"Çeşitli sendikal örgütler arasındaki eylem birliği deneylerinin de ortaya koyduğu üzere, iş-

çilerin değişik ideolojik, dinsel, siyasal yada felsefi görüşlere sahip olmaları, birliğin oluşturulmasını engellemelidir. Dünya görüşleri ve eylem anlayışları bakımından bu sendikalar arasında varolan farklar, ortak hedefler uğrunda bir araya gelmeye engel olmamalıdır.

"Uluslararası sendikal merkezler, işçileri bir araya getirebilecek herşeyi çıkış noktası olarak almalı, bölünmeye yolaçabilecek her türlü ideolojik ve politik tercihten kaçınmalıdırlar. Sendikalar, ayrıca işverenler, hükümetler ve siyasal partiler karşısında bağımsızlıklarını korumalı ve çabalarını işçilerin önde gelen ortak ve gerçek sorunlarının çözümü yönünde yoğunlaştırmalıdırlar.

"DSF, ulusal, bölgesel ve kıtasal plandaki tüm birlik süreçlerinin harekete geçirilmesi ve desteklenmesi bakımından önemli bir etken olmak istegindedir. DSF, bunun yanısıra, tüm dünya emekçilerinin ortak çıkarlarının korunması için tüm sendikal örgütler arasında eylem birliğinin ve dayanışmanın sağlanmasına yönelik uluslararası düzeyde sürekli biçimlerin saptanmasında da aynı derecede önemli rol oynamak kararlılığındadır.

"Dünya çapında sendikal dayanışma ve eylem birliğinin süreklilik kazanarak ileride alacağı somut biçimler bugünden bilinemez. Bunları belirleyecek olan, emekçilerin ve sendikaların, ortak çıkarları birlikte savunma bilinci içerisinde geliştirecekleri birlik süreçleridir.

"DSF, emekçilerin genel çıkarlarını ilgilendiren konular üzerinde açık tartışmaların, demokratik şekilde görüş açıklamanın ve sendikaların birlikte araştırmalar yapmalarının bu sürece önemli katkılarda bulunacağına inanmaktadır.

"Tüm sendikalar arasında danışma amacıyla yapılacak görüşmeler, işçilerin aktüel sorunları konusunda yapıcı bir diyalog biçimine dönüşebilir.

"DSF, Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (UHSK)'nun ve Dünya İş Konfederasyonu (DİK)'nun

da aynı yolu izlemelerini, ve bu üç uluslararası örgütün en kısa zamanda kalıcı bir işbirliğinin araçlarını bulabilmelerini dilemektedir.

"Bugün dünya sendikal hareketinin önündeki büyük sorun, dünya emekçilerinin özlemlerini yerine getirebilmek için verdikleri mücadelede sendikaların daha etkin ve daha yararlı araçlar haline dönüşmeleridir. Bugün barış ve ilerleme güçlerinden, uluslararası yumuşamadan ve işbirliğinden yana eğilimler ağır basmaktadır. Bunalımın ağırlığı, halkların tam bağımsızlık ve daha adaletli, hakkaniyete dayanan bir yeni dünya düzeni kurma özlemlerini gerçekleştirmelerine karşı konulan engeller, silahlanma yarışına son verme ve barışı kalıcı kılma zorunluluğu, tüm bunlar işçilerin ve sendikaların ortak eyleme başvurmalarını kaçınılmaz kılmaktadır. Bu süreç içerisinde ideolojik, politik v.b. ayrılıklar, yapısal farklılıklar artık aşılmaz engeller olmaktan çıkmıştır. Bu temeller üzerinde ulusal düzeylerde birliğe yönelik yakınlaşmalar olmakta, kıtalar düzeyinde yeni örgütlenme biçimleri doğmaktadır.

"DSF, bu yenileştirmeyi ileri götürmek için her türlü girişimde bulunmakta ve işçilerin çıkarları doğrultusunda çalışmak koşuluyla istisnasız tüm benzer örgütlerden gelecek girişimlere katılmakta azimli olduğunu açıklar. DSF, ayırımızsız, aynı azmi taşıyan tüm örgütlerle işbirliğinin, eylemin ve birliğin örgütlenmesi yolunda daha esnek ve daha etkili yeni biçimler araştırmak, bulmak için tartışmaya, araştırmalar ve çözümlenmelerde bulunmaya hazırdır. Bu mantık çerçevesinde, birleştirici yeni örgütlenme biçimleri de dahil olmak üzere, halen var olan tüm yakınlaşma süreçlerini desteklemekte, kolaylaştırmakta ve teşvik etmektedir."

2 | ULUSLARARASI HÖR SENDİKALAR KÖNFEDERASYONU (UHSK)

Bu konfederasyon, reformcu ve işbirlikçi sendika liderlerinin Dünya Sendikalar Federasyonu bünyesinde yarattıkları bölünmenin sonucu olarak 1949 yılında, Londra'da toplanan dünya çapında bir konferansın kararıyla kurulmuştur.

Genel merkezi, Belçika'nın başkenti Brüksel'dedir. Kapitalist ülkelerin reformist sendikalarını ve gelişme yolundaki ülkelerin Amerikan sendikacılığının etkisi altındaki sendikalarını bir araya getirmektedir.

UHSK'nin kuruluş nedeni ve ideolojik pozisyonu, anti-komünizm'dir. Ana saldırı hedefi olarak hep ilerici sendika hareketini almış ve işçi sınıfının uluslararası birliğini parçalayıcı bir tutum izlemiştir.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra faşizme karşı zaferin yarattığı devrimci koşullar içerisinde tüm dünya emekçilerini tek örgütte birleştirecek DSF'nin nasıl kurulduğunu, ancak Amerikan emperyalizmi

tarafından soğuk savaşın başlatılmasına paralel olarak, reformcu ve işbirlikçi Amerikan ve İngiliz sendika liderlerinin DSF'yi parçalamak üzere nasıl bir bölücü tutum izlediklerini daha önce izah etmiştik.

Bu bölücü tutum, 28 Kasım 1949'da Londra'da 59 ülkeden 48 milyon emekçiyi temsil eden 261 delegenin yeni bir konfederasyon kurmak üzere bir araya gelmeleriyle meyvesini vermiştir. Konferans 7 Aralık'ta Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (UHSK)'nun kurulmasıyla sonuçlanmıştır.

Yeni konfederasyonda Amerikan sendikacılarının egemenliği daha başından itibaren kendisini hissettirmiştir.

Tüzüğünde UHSK'nin amaçları şöyle saptanmıştır:

- Güçlü bir "hür ve demokratik sendikalar" konfederasyonu oluşturarak tüm dünya emekçilerinin çıkarlarını savunmak,

- Sendikal hakları savunarak geri kalmış ülkelerde sendikal hareketin gelişmesine katkıda bulunmak,

- Emekçilere iş sağlamak, çalışma koşullarını düzeltmek ve halkın yaşam düzeyini yükseltmek için çalışmak,

- Geri kalmış ülkelerin ekonomik, sosyal ve kültürel bakımdan ilerlemesi için çeşitli ülkeler arasında işbirliğinin geliştirilmesine katkıda bulunmak,

- Sendikalıları, sendikal hareketin gelişmesi, ücret, çalışma koşulları, iş mevzuatı gibi konularda bilgilendirmek,

- Emekçilerin sosyo-ekonomik koşullarını ele alan uluslararası örgütlerde sendikaların temsiliini sağlamak.

Genel olarak işçilerin istemlerine uygun amaçlar tesbit etmiş olmakla beraber, uygulamada UHSK işçilerin çıkarlarına aykırı bir siyaset izleyegelmiştir. Sınıf barışı ve reformculuk ilkelerinden hareket eden UHSK, dünya işçilerini, kapita-

lizmin canlılığına, kapitalistlerle uzlaşmanın gereğine inandırmak için her türlü demagojiye başvurmuştur. Gerçekten de, 30 yıla yakın faaliyet döneminde UHSK şu çalışmalara ağırlık vermiştir:

- Komünizme karşı ısrarla mücadele etmek. Bu görev özellikle başlangıç döneminde, Amerikan AFL-CIO liderleri tarafından yürütülmüştür.

- Kitlelere kapitalizmin övgüsünü yaparak sınıfsal bilinçlenmeyi engellemek. Bunun için UHSK'nin başvurduğu her türden burjuva teorileri arasında özellikle "Genel refah devleti", "halk kapitalizmi", "sosyal ortaklık" üstüne olanları çok yaygın kullanılmıştır.

- Emekçi kitlelere, sınıf kavgasının, hatta sınıfların artık ortadan kalkmış olduğu görüşünü benimseterek, sendikaların da artık işlevlerini değiştirmeleri gerektiğine sendikacıları inandırmak.

- Kapitalizmin kalkınma konusunda zengin olanaklara sahip olduğunu, geçmişteki günahlarından giderek arındığını ve kapitalist ülkeler hükümetlerinin her türlü sınıf çıkarları üstünde bir role sahip olduklarını vaazetmek.

Kapitalizmi ayakta tutma ve işçi sınıfının mücadelesini körletme faaliyetinde UHSK, özellikle ABD sendika liderleri aracılığıyla Amerikan kapitalizminden büyük maddi yardım da görmüştür. Bu yardımlar, ABD sendikalarına olduğu gibi, Avrupa ve Üçüncü Dünya ülkeleri sendikalarına, "sendikacı" maskesi altında faaliyet gösteren CIA ajanları tarafından iletilmiştir.

Ancak, kapitalist güçlerin tüm desteğine rağmen UHSK, gelişme yolundaki ülkelerin emekçilerinden destek bulamamış, üyelerinin büyük çoğunluğunu Amerikan AFL-CIO, Alman DGB ile Fransa, İtalya, İskandinav ülkeleri, Hollanda, Belçika, İngiltere gibi gelişmiş kapitalist ülkelerin reformist sendikalarından sağlamıştır. Gelişme yolundaki ülke-

lerden başlangıçta demagojilere aldanarak UHSK'a katılan bazı sendikalar, sonradan bu konfederasyonu terketmişlerdir. Fas, Cezayir, Brezilya, Uganda, Kongo Halk Cumhuriyeti, Tanzanya, Kenya ve Arap ülkeleri sendikaları bunlar arasındadır. Nitekim, UHSK'ye karşı eğilim, Türkiye sendika hareketinde de çok geçmeden görülmüş ve dört büyük sendika bu konfederasyona bağlı Türk-İş'ten ayrılarak DİSK'i kurmuşlardır.

Günümüzde UHSK, 88 ülkeden 53 milyon emekçi temsil eden 119 sendikayı kapsamaktadır.

Kongre, konfederasyonun en yetkili organıdır. Yürütme Kurulu ve genel sekreter kongre tarafından seçilir. Yürütme Kurulu, iki kongre arasında konfederasyonun çalışmalarını yürütür.

UHSK'nin, kıta düzeyinde, yani Avrupa, Afrika, Asya ve Latin Amerika için kurulmuş bölgesel örgütleri vardır.

Avrupa Bölgesel Örgütü (ERO), 1950'de kurulmuş olup 1973'te Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun kurulmasıyla lağvedilmiştir.

Amerikalılar-Arası Bölgesel Emekçiler Örgütü (ORIT), 1951'de kurulmuş olup merkezi Mexico-City'dedir.

Asya Bölge Örgütü (ARO), 1951'de kurulmuş olup merkezi Yeni Delhi'dedir.

Afrika Bölge Örgütü (AFRO), 1960'da kurulmuş olup merkezi Lagos'tadır.

UHSK'nin ayrıca, 18 Uluslararası Üretim Sekreterliği vardır. UHSK'ye bağlı federasyonların üyesi olan işkolu sendikaları, ayrıca bu sekreterliklere de doğrudan üyedirler. Bu sekreterlikler arasındaki bağlantı, bir İrtibat Bürosu aracılığıyla sağlanmaktadır.

UHSK yöneticileri, sosyalist ülkelerdeki karşıdevrimci unsurları el altından desteklemek için aracı olarak kullanmak üzere bir de "Sürgündeki Hür Sendikalar Uluslararası Merkezi" (ICFTUE) oluşturmuşlardır.

UHSK'NİN BİRLİK KONUSUNDAKI TUTUMU

UHSK yönetiminin uluslararası işçi sınıfı hareketi içerisinde sosyal-reformculuk ideolojisinin sözcülüğünü yapmasına karşın, tabandaki emekçiler, tüm insanlığı ilgilendiren sorunlar, özellikle savaşa karşı barış ve silahsızlanma için mücadele, demokrasi, bağımsızlık ve özgürlük, sosyal ilerleme ve eylem birliği sorunları konusunda duyarlılıklarını korumuşlardır.

Bunun sonucu olarak, UHSK'nin bünyesi içerisinde zamanla daha büyük boyutlar kazanan farklılıklar belirlemiştir. İngiltere, Fransa, İsveç gibi batı ülkelerinin sendikaları, geneldeki reformcu tutumlarını sürdürmekle birlikte, işçi sınıfı reformlarında UHSK'nin etkinliğini artırmak için daha olumlu eylem programları benimsemesinden yana olmuşlardır.

Nitekim, Amerikan sendikacıları kapitalist sistemin olduğu gibi kabul edilmesinden yana iken, Avrupalı sendikacılar, sosyal-demokrasinin genel tutumuna uygun olarak, kapitalist sistemin ıslah edilmesi görüşünü savunmağa başlamışlardır.

Amerikan AFL-CIO yöneticileri, ABD emperyalizminin "soğuk savaş" siyasetini tereddütsüz onaylarken, kapitalist Avrupa ülkelerinin sendikacıları, İkinci Dünya Savaşı'nın acılarını ağır şekilde çekmiş olan işçilerin düşünce ve duygularını göz önünde tutarak, savaşçı siyasetlere karşı tavır almak zorunda kalmışlardır.

Öte yandan, yarı-sömürge ve bağımlı ülkelerin UHSK'ye bağlı sendikacılarından çoğu da, başta gelen görevlerinin komünizme karşı mücadele değil, ulusal bağımsızlık için mücadele olduğunu görerek kukla rolü oynamayı reddetmeğe başlamışlardır.

AFL-CIO yöneticilerinin "sınıf işbirliği" siyaseti de, zamanla UHSK yönetim kademelerinde belli bir direnişle karşı karşıya kalmıştır. Bu muhalefet karşısında, AFL-CIO, UHSK'yi terketmekte ge-

cikmemiştir. Amerikan sendikalar merkezinin bu terk kararını almasında, UHSK'ye bağlı bazı sendikaların, DSF'ye bağlı sendikalarla, sosyalist ülkelerin sendikalarıyla doğrudan ilişkiye girmeleri de rol oynamıştır.

UHSK'ye bağlı sendikaların çoğunun, AFL-CIO'nun ayrılmasını memnurlukla karşılamalarına rağmen, bu konfederasyon içerisinde DSF ile ilişkiye düşman olanların hâlâ etkinliklerini korudukları, 1969'da Brüksel'de yapılan IX. Kongre'de görülmüştür. Bununla birlikte, kongre, diğer sendika merkezleriyle ilişki konusunu incelemek üzere özel bir komisyon kurmuştur. Bu bakımdan bu kongre, UHSK'nın tarihinde, bölücülükten tüm dünya emekçilerinin eylem birliğine geçişi simgeleyen bir dönüm noktası olmuştur.

Bu yeni yönelişin sonucu olarak, 1970'te, konfederasyonun Avrupa Bölge Örgütü (ERO)'nün başkanı Alman sendikacısı Heinz Oscar, emekçilerin çıkarlarını savunacak ortak eylemler yürütmek üzere Avrupa çapında ortak tavır almaya yönelik gayretlerin sürdürüleceğini söylemiştir. DGB'nin 11 Aralık 1970 tarihli Enformasyon Bülteni'nde şöyle denilmekteydi: "Avrupa'nın bütünleşmesi koşullarında emekçilerin çıkarlarını savunabilmek için bu birlik kaçınılmaz olmuştur. Farklı sendika merkezlerinin başkanlarının eylem birliği, çeşitli ülkelerin bakanları üzerinde etki yapacak ve hükümetleri sosyal düzenin durmadan artan sorunlarına özel bir dikkat göstermeğe zorunlu kılacaktır."

Günümüzde sosyal-demokrasinin içine sürüklenmiş olduğu bunalım da, UHSK yöneticilerinin tutumunu etkilemektedir. Nitekim, İngiltere, Belçika, Fransa ve İtalya gibi ülkelerin UHSK'ye bağlı sendikaları içerisinde sol güçler, sınıf işbirliği siyasetine karşı açıktan mücadeleye girmişlerdir.

Son yıllarda, bu mücadelenin sonucu olarak, UHSK, burjuva hükümetleri tarafından izlenen ekonomik, sosyal ve mali siyasetler karşısında farklı

tavır almağa başlamıştır. Nitekim, 1972'de Londra'da yapılan X. Kongresi'nde UHSK, Ortak Pazar'ın yaygınlaşmasının, çok-uluslu şirketlerin egemenliğinin güçlenmesinin ve Batı'nın ekonomik bunalımının ağırlaşmasının, emekçilerin yaşam koşullarının çetinleşmesine ve sömürünün yoğunlaşmasına yolaçtığını açıklamak zorunda kalmıştır.

Aynı kongrede, çeşitli ülkelerin sendikaları arasında ilişkilerin geliştirilmesinin önemi de bir daha vurgulanmıştır.

Son on yılda, dünya emekçilerinin barış mücadelesi de, UHSK'nin tutumu üzerinde etkisini göstermiştir. Nitekim, nükleer silahların yasaklanması anlaşmasını bu konfederasyon da memnurlukla karşıladığını ve tamamen desteklediğini açıklamıştır. Ayrıca, İspanya, Yunanistan, Portekiz, Güney Afrika ve Rodezya'daki gerici rejimlere karşı tavır almıştır. Konfederasyon'un yürütme kurulu, 1970 Aralık ayında, ülkelerinde diktatörlüklere karşı mücadele veren İspanyol ve Yunan yurtseverlerine dayanışmaya aktif olarak katılmayı öngören bir karar tasarısını onaylamıştır.

1975 Ekim'inde Mexico City'de yapılan UHSK XI. Kongresi, artık anti-komünist sloganlara ve sosyalist ülkeleri hedef alan aşağılık suçlamalara yer verilmemesi bakımından dikkati çekmiştir. Kongre, ayrıca, dünya çapında barış ve silahsızlanmaya katkı, Kıbrıs, Şili, İspanya ve Güney Afrika halklarına dayanışma konularında olumlu karar tasarılarını geçirmiştir.

UHSK ile DSF'nin ideolojik farklılıklarına rağmen, her iki konfederasyona bağlı sendikalar arasında diyalog ve ilişkiler son yıllarda gelişmeğe devam etmiştir. Çünkü kapitalizmin gittikçe derinleşen bunalımı, farklı sendikalara da üye olsalar, tüm işçileri aynı ekonomik, sosyal ve politik sorunlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Fransa ve İtalya'da olduğu gibi, Latin Amerika, Asya ve Afri-

ka ülkelerinde de sendikalar arası eylem birliği gün geçtikçe yeni boyutlara ulaşmaktadır.

Öte yandan, 1971'de toplanan İngiltere Sendikalar Kongresi (TUC), gerek UHSK'ye, gerekse DSF'ye, uluslararası sendikal hareketin birliğinin sağlanması için ellerinden geleni yapmaları çağrısında bulunmuştur.

1971 Nisan'ında Sovyetler Birliği'nin Tüm-Birlik Sendikalar Merkez Konseyi'nden bir heyet İtalya'yı ziyareti sırasında, İtalyan sendikacılarıyla ve bu arada bizzat UHSK'nin başkanı V. Storti ile eylem birliği yolunda olumlu görüşmeler yapmıştır.

Ardından, 1972 yılında yapılan Sovyetler Birliği XV. Sendikalar Kongresi'ne, UHSK'ye bağlı birçok önemli sendikaların temsilcileri çağrılı olarak katılmışlardır. İngiliz TUC, Alman DGB ve İskandinav ülkeleri sendikalarının temsilcileri de zaman zaman Sovyetler Birliği'ne ziyarette bulunmuşlardır.

1974 Ocak'ında Cenevre'de Uluslararası Çalışma Örgütü'nün düzenlediği 2. Avrupa Bölge Konferansı, farklı sendikaların temsilcilerinin bir araya gelerek ortak çalışma yürütmeleri bakımından büyük önem taşımaktadır.

UHSK, Dünya İş Konfederasyonu (DİK) ile de eylem birliği yolunda bazı adımlar atmıştır. 1974 Mart'ında iki konfederasyonun temsilcileri arasında yapılan bir görüşmede, işbirliğinin daha fazla geliştirilmesi ve hatta giderek iki konfederasyonun birleşmesi konusunu inceleyecek bir ortak komite oluşturulması sorunu ele alınmıştır.

1973 yılında Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ASK)'nun kurulmasından sonra, iki örgüt arasındaki ilişkiler, özellikle Avrupa planında daha yoğunlaşmıştır. 1974'te yapılan ASK'nin 2. Kongresi, DİK'e bağlı birçok Batı ülkesi sendikasını üyeliğe kabul etme kararı almıştır.

Bu gelişim, hiç şüphesiz, UHSK yöneticilerinin ideolojik tavırlarında bir değişimin değil, kapitalizmin ve dolayısıyla sosyal-demokrasinin buna-

lımının ve "işbirlikçi" sendikacılık anlayışının emekçi kitleler önünde giderek itibar yitirmesinin sonucudur.

Nitekim UHSK 1962 yılında 106 ülkeden 137 örgütü temsil ederken, 1969'da 95 ülkeden 123 sendika, XI. Kongre'nin yapıldığı 1974'te ise 88 ülkeden 119 sendikanın bu konfederasyon saflarında kaldığı görülmüştür.

Bu çöküşün UHSK yöneticilerini diğer konfederasyonlarla diyaloga ve hatta ortak tavırlara zorlamasına rağmen, ideolojik yapılarının etkisiyle, DSF'nin somut eylem birliği önerileri cevapsız bırakılmaktadır. Örneğin, XI. Kongre'ye sunulan çalışma raporunda, "Uluslararası hür sendika hareketi, DSF'nin eylem birliği önerilerini ciddiye almak durumunda olamaz. Çünkü DSF, kurulduğundan beri dünya emekçileri tarafından nefret edilen bir örgüt olmuştur," gibi hafiflikler de yer alabilmektedir.

UHSK içerisindeki bu olumsuz eğilim, DSF'nin 1978'de Prag'da yapılan IX. Kongresi'ne çağrılı olduğu halde konfederasyon adına hiçbir temsilci gönderilmemesinde de görülmüştür. UHSK yöneticileri, bununla da kalmamışlar, konfederasyona bağlı sendikaların da kongreye katılmasını engellemeye çalışmışlardır. Buna rağmen, UHSK'ye bağlı birçok örgüt DSF'nin Kongresi'ne katılmakta tereddüt etmemiştir.

UHSK bünyesinde iki eğilim arasındaki denge, giderek uluslararası sendikal hareketin birliğinin sağlanmasından yana değişmektedir.

DSF eski Genel Sekreteri Gensous'un kongreye sunduğu raporda belirtildiği gibi, UHSK'ye bağlı örgütlerin hemen hepsi DSF üyesi sendikalarla ilişkide buldukları, bir kısmı ise doğrudan DSF ile ilişki kurmaktan çekinmedikleri için, UHSK yönetiminin tutumu nesnel gelişime ters düşmektedir ve giderek tamamen değişmek zorundadır.

3 | DÜNYA İŞ KONFEDERASYONU (DİK)

Halen 17 milyon civarında üyesi bulunan Dünya İş Konfederasyonu (DİK), genel olarak kapitalist batı ülkeleriyle üçüncü dünya ülkelerinin hristiyan eğilimli sendikalarının meydana getirdiği bir uluslararası sendikal merkez olmakla beraber, özellikle son yıllarda açık anti-emperyalist, anti-faşist ve hatta anti-kapitalist bir siyaset izlemesi ve DSF'ye karşı diyaloga ve hatta giderek eylem birliğine açık bir tutum takınması bakımından, UHSK'den farklı bir konumdadır. Örneğin, Türkiye'de DİSK'in mücadelelerine sürekli dayanışma göstermesi bunun somut bir tezahürüdür.

Hristiyan sendikacılık hareketi, geçen yüzyılın son yirmi yılında ortaya çıkmış ve ilk örgütlenmeler Fransa, Almanya, İtalya, Belçika v.b. Avrupa ülkelerinde görülmüştür. Katolik kilisesi, hristiyan sendikacılığın örgütlenmesinde büyük rol oynamıştır.

İşçilerin dinsel duygularına seslenerek taban sağlayan hristiyan sendikacılık hareketinin "sınıf

işbirliği ve uzlaşma" ilkesi 1891 yılında bu çizideki tüm sendikalar tarafından benimsemiştir.

Bu ilke, aynı zamanda Papa Leon XIII tarafından da *Rerum Novarum* adlı encyclique'inde de şu şekilde vaazedilmiştir: "Bir sınıfın diğerine karşı olduğunu, zenginlerle emekçiler arasında çatışmanın kaçınılmazlığını iddia etmek büyük hatadır. İki sınıfın da karşılıklı birbirine ihtiyacı vardır. Kapital emeksiz, emek de kapitalsız olamaz."

Ne var ki, yine Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra gerek sosyal sorunların çözümü, gerekse faşizmin tırmanışını durdurmak için komünist ve sosyalistlerle birlikte verilen mücadeleler, hristiyan işçilere de devrimci atılım kazandırmıştır. Katolikliğin direncine rağmen, sınıf mücadelesi düşüncesi hristiyan sendikalara üye işçiler arasında da yayılmağa başlamıştır. Bu gelişme, zaman zaman üyelerle yöneticiler arasında çatışmalara, örgütlerin içinde çelişkilerin şiddetlenmesine yol açmıştır.

Bu süreç içerisinde, çeşitli ulusal hristiyan sendika merkezlerinin 1920 yılında Uluslararası Hristiyan Sendikalar Konfederasyonu'nu kurmaları, bu hareket için yeni bir atılım olmuştur. La Haye'deki kuruluş kongresi, Vatikan tarafından da aktif olarak desteklenmiştir.

Kurulduğu sırada bu konfederasyon, 3,4 milyon işçiyi temsil eder durumdaydı. Kadrosunun büyük kısmını, Avrupa ülkelerinin hristiyan inançlı emekçileri oluşturuyordu.

İkinci Dünya Savaşı'na kadar bu konfederasyon uluslararası işçi hareketinde kayda değer bir ağırlık taşımamıştır. Ancak, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Uluslararası Hristiyan Sendikalar Konfederasyonu gelişme göstererek Latin Amerika, Afrika, Asya ve Avustralya'da da örgütlenmeğe başlamış ve gerçekten uluslararası bir örgüt niteliği kazanmıştır.

Bu konfederasyon da, üye sendikalar gibi, tarihsel ve ideolojik planda tamamen hristiyanlığı

bağlı olarak, sınıf mücadelesi ilkesini reddetmiş ve reformcu bir siyaset izlemiştir.

Ancak kapitalizmin bunalımının şiddetlenmesi ve sınıf işbirliği siyasetinin ve reformculuğun geniş emekçi kitlelerinin ve yarı-sömürge ve bağımlı ülkelerin halklarının somut gereksinimlerine cevap vermemesi karşısında, Uluslararası Hristiyan Sendikalar Konfederasyonu son on yılda nitelik ve tutum değiştirmek zorunluluğunu duymuştur.

Bunun ilk göstergesi olarak, 1968 yılında Lüksemburg'ta yapılan kongresinde, örgütün isminden "hristiyan" kelimesi çıkartılarak Dünya İş Konfederasyonu (DİK) ismi benimsenmiştir.

DİK'İN ÖRGÜTSEL YAPISI

Günümüzde 17 milyon üyeyi temsil eden DİK'in en yetkili organı, dört yılda bir toplanan Kongre'dir. Konfederasyon üyesi olan tüm örgütlerin temsilcileri kongre çalışmalarına katılırlar. Kurulundan bu yana 19 kongre yapılmıştır.

Kongre'den sonraki en yetkili organ olan Yürütme Kurulu, en önemli ulusal sendikaların yöneticileriyle, uluslararası üretim federasyonlarının temsilcilerinden oluşur.

Yürütme kurulu üyeleri arasından seçilen Yürütme Komitesi, kurulun aldığı kararların uygulamasını sağlar.

Ayrıca, Yürütme Komitesi üyeleri arasından seçilen bir Yürütme Bürosu vardır. Başkan, Başkan Yardımcısı, Genel Sekreter, sekreterler ve üyelere oluşur. Üst kurullar tarafından alınan kararların yürütümüyle yükümlüdür.

DİK'e bağlı olarak ayrıca bölgesel örgütler de kurulmuştur. Bunların görevi, dünyanın çeşitli kotalarında sendikal hareketin gelişimini izlemektir. DİK'in bölgesel örgütleri şunlardır:

PAN-AFRİKAN EMEKÇİLER KONGRESİ: 1974 yılına kadar faaliyet göstermiştir. Daha sonra bu kongreye bağlı örgütler, DİK'e bağlılıklarını korumakla beraber, yeni kurulan Afrika Sendikal Birlik Örgütü'ne katılmışlardır.

LATİN AMERİKA EMEKÇİLER MERKEZİ: DİK'in Latin Amerika'daki bağlı sendikalarını bir araya getiren bu merkez, aynı zamanda ilerici eğilimli özerk bir kuruluş olan Latin Amerika Emekçileri Sendikal Birlik Sürekli Kongresi ile de son yıllarda iş ve eylem birliği kurmuştur.

ASYA SENDİKALARI KARDEŞLİK ÖRGÜTÜ: Asya'daki hristiyan inançlı işçilerin sendikal örgütlerini bir araya getirmektedir. İşçi hareketinde önemli bir ağırlığı yoktur.

AVRUPA BÖLGE ÖRGÜTÜ: Avrupa'daki hristiyan sendikaları bir araya getiren bu örgüt, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ASK)'nin kurulmasından sonra 31 Mayıs 1974'te olağanüstü bir kongre toplayarak kendi kendini feshetmiştir.

DİK içerisinde ayrıca 13 uluslararası üretim federasyonu da bulunmaktadır. Bu federasyonlar, bütün dünyada belli bir sektörde çalışan DİK üyesi işçilerin özel sorunlarıyla uğraşmaktadır.

DİK'İN BİRLİK KONUSUNDAKİ TUTUMU

Hristiyan sendika hareketinin en önemli taktik kavramlarından biri "plüralizm"dir. Uzun yıllar bu "çoğulculuk" kavramı, çeşitli siyasal yönelimlere sahip sendikaların bir araya gelebilmesi olanağına karşı çıkılarak kağıt üzerinde bırakılmıştır.

Nitekim 1956 Mayıs'ında, çalışma süresinin kısaltılması ve 40 saatlik çalışma haftasının kabulü için tüm uluslararası sendikal örgütlerin birlikte mücadele etmesi yolunda DSF'nin yaptığı bir öneriyi DİK derhal reddetmiştir.

Ne var ki, DİK yöneticilerinin bu tutumu, konfederasyona bağlı sendikaların bir kısmı tarafından benimsenmemiştir. Örneğin, Fransa'da DİK üyesi olan Fransız Hristiyan Sendikalar Konfederasyonu (CFSC), DSF'ye bağlı CGT ve UHSK'ye bağlı Force Ouvrière ile işçilerin ortak istemleri konusunda eylem birliğine gitmiştir. Benzer bir gelişme, Belçika Hristiyan Sendikalar Konfederasyonu CSC/ACV'nin, UHSK'ye bağlı Belçika Genel İş Federasyonu (FGTB) ile bir "ortak sendika cephesi" oluşturmasında görülmüştür.

Pratiğin teoriyi zorlaması sonucu, DİK içerisinde de, itaati öngören "hristiyan morali" ile yaşamın dayattığı gerçek sendikacılık anlayışı arasındaki gelişki doğmuştur.

Gerçek sendikacılık anlayışına sahip hristiyan sendika liderleri, hristiyan ilkelere bağlı kalmanın DİK'in etkin bir sosyo-ekonomik ve politik faaliyet göstermesini engellediğini görmüşlerdir. Nitekim DİK'in XIV. Kongresi, hristiyan sendikacılık hareketi içinde olgunlaşan ilişkilerin açığa çıktığı bir toplantı olmuştur. Kongrede başlıca iki eğilim çatışmıştır. Bu eğilimlerden biri hristiyan ilkelere ödünsüz bağlı kalmayı savunurken, öteki eğilim, örgütün isminden programına kadar herşeyin değiştirilmesinde ısrar etmiştir.

DİK'in 1963-1968 yılları arasındaki tarihi, bu ikiliğin zaman zaman bir diğerine ağır basması sonucu sürekli dalgalanmalarla geçmiştir. Bu gelişim içerisinde de, DİK ilk kez ilerici mücadelelerden yana tavır alarak örneğin Gabon ve Panama'daki halk hareketlerini destekleyen bildirimler yayınlamış, Brezilya'daki gerici hükümet darbesini protesto etmiştir.

DİK'in 1964 yılında Liège'de yapılan XV. Kongresinde onaylanan belgeler ise, hristiyan sendikacılığın tutumundaki değişimleri daha belirgin olarak ortaya koymuştur. Örneğin kapitalist sisteme karşı eleştirel bir tavır takınılmış, sınıf müca-

delesisi kabul edilmiş, tam çalışma hakkı, belli kesimlerin ulusallaştırılması, sendikaların da devletin ekonomik siyasetini belirleme çalışmalarına katılması ilkel olarak benimsenmiştir.

1968'de Lüksemburg'da toplanan XVI. Kongre, örgütün isminden "hristiyan" kelimesini çıkarttığı gibi yayınladığı bildirgenin içeriği bakımından da DİK için bir dönüm noktası olmuştur.

Nitekim bildirgenin 15. paragrafında, emekçilerin topyekun kurtulması gereği vurgulanmakta, ayrıca "tüm halkların aktif, barışçıl ve yapıcı işbirliği", "silahsızlanma", "barış ve özgürlük düşüncelerinin zaferi için mücadele" çağrısı yapılmaktadır.

Bununla birlikte, örgüt içerisinde iki eğilimin çelişkileri ortadan kaldırılamadığı için, bu sorunu özel olarak ele almak üzere 1969 Mayıs'ında Cenevre'de bir Ek Kongre toplanmıştır.

Bu kongrede, hristiyan sendikacılığın bütün özellikleriyle korunmasından yana olan Avrupa sendikaları temsilcileriyle, sosyal ilerleme için mücadele eden gelişme yolundaki ülkeler sendikalarının temsilcileri arasında farklılıklar iyice belirginleşmiştir.

Latin Amerika sendikaları adına konuşan Maspero, "gerçek devrimci sendikacılığın benimsenmesi, kapitalist topluma karşı kesin tavır alınması, emekçilerin kendi kaderlerine egemen olmaları için daha insancıl yaşam ve çalışma koşullarının yaratılması" konusunda radikal çıkışlar yapmıştır. Bu yeni tutum, Latin Amerika sendikaları tarafından olduğu gibi, o sıralarda adından "hristiyan" kelimesini çıkaran Fransız işçi federasyonu CFTD tarafından da desteklenmiştir.

1973'te yapılan XVIII. Kongre'de de, daha önceki kongrelerde ortaya çıkan görüş farklılıkları çözüme kavuşturulamamıştır. Birçok delege, DİK yöneticilerini, uluslararası sendika hareketindeki yeni gelişmeleri dikkate almamakla suçlamışlardır.

Evian'da yapılan bu kongrede, yine de ileri bir adım atılarak, "Dayanışmalı Mücadelelerle Emekçilerin Kurtuluşuna Doğru" başlıklı bir Bildirge yayınlanmıştır.

Bildirgede anti komünist ve anti sovyet sloganlar da yer almakla birlikte, kapitalizmin kapsamlı bir eleştirisi yapılarak şöyle denilmektedir:

"Sanayileşmiş kapitalist ülkelerde, para ve kâr yasası, eşitsizliklerin artmasını tahrik etmektedir. Emekçilerin örgütlü mücadeleleri sayesinde gerçekleştirilen ilerlemelere rağmen, güvensizliğe, adaletsizliğe ve grup egemenliğine dayanan bir durum sürmektedir. Zenginlikler kötü bir şekilde paylaşılmıştır. Yaşam düzeyi bozulmakta, tabiat ve toprak talan edilmektedir.

"Kapitalist sanayileşme, anarşik bir şehir yonunlaşmasına yolaçmakta, bu da, yaşam koşullarını iyice ağırlaştırmaktadır. Verimlilik adına, çalışma koşulları günden güne daha da ağırlaştırılmaktadır. Suni ihtiyaçlar yaratılmakta, modern haberleşme araçları, tüketim açlığını tahrik etmek için kullanılmaktadır.

"DİK'e bağlı tüm sendikal örgütler, her türlü adaletsizliği takbih ederek bunlara karşı mücadele etmek ve mevcut sistemi de kategorik olarak reddetmek durumundadırlar.

"Bu örgütler, kapitalist sistemin karakteristiklerini ve kötülüklerini teşhir etmeli, çelişkilerini kullanarak toplumun ekonomik, sosyal, kültürel ve politik yapısını değiştirmek yolunda mücadele yürütmelidirler."

DİK, bu bildirgede, hristiyan ideolojinin etkisi altında sürdüregeldiği "sınıf barışı" ilkesini de terkederek "sınıf savaşı" nı kabul etmiş ve şu yeni tavrı almıştır:

"Sınıf kavgası, emekçilerin dünyanın her tarafında yaşayageldikleri bir gerçektir. Bu kavgaya, kapitalist sistemin kendisi tarafından tahrik edilmektedir. Bu durumda kimsenin tarafsız kalma-

sı mümkün değildir. Ya sömürücülerden yana, yada sömürülenlerden yana olmak söz konusudur. Kapitalizmi ikna yöntemleriyle yola getirmek mümkün değildir. Kapitalizmi yenilgiye uğratmak lazımdır."

Bu mücadelede DİK'in benimsediği stratejik hedefler:

1. Gerçek demokrasinin kurulması,

2. Gerçek sosyalizmin kurulması, olarak belirlenmiştir. Ne var ki, DİK'in ilkeleri arasında, siyasal iktidarın sınıfsal yapısının değiştirilmesi ve işçi sınıfı iktidarının kurulması yer almakta, sadece işyerlerinde "özyönetim"e geçilmesi suretiyle "gerçek sosyalizm" in gerçekleştirileceği varsayılmaktadır.

Bu ilkesel tutumuyla DİK, özde reformist bir yapıyı sürdürmektedir.

Bununla beraber, 1977 Ekim'inde Belçika'da yapılan DİK'in XIX. Kongresi, anti-emperyalist ve anti-tekelci yönelişinde yeni bir adım daha atarak "Çok Uluslu Şirketlere karşı mücadele" konusunda önemli bir karar tasarısını onaylamıştır.

Çok-uluslu şirketlerin faaliyetlerinin doğurduğu sayısız sorunların çözümü konusunda tüm uluslararası sendikal örgütlerin ortak mücadele vermeleri gerektiği görüşünden hareket eden XIX. Kongre, ayrıca, "Dünya Sendikacılığının Yenilenmesi" üzerine de önemli bir karar tasarısını onaylamıştır.

Ne var ki, bu karara rağmen, DİK, işbirliği çalışmalarını sadece UHSK ile sürdürmekte, sosyalist sistemin bir devlet aracı olarak gördüğü DSF ile eylem birliğine gitmekten ısrarla kaçınmaktadır. Bununla beraber, iki konfederasyon arasındaki diyalog çeşitli düzeylerde sürdürülmektedir. Nitekim, DİK'in 1977'de Belçika'da yapılan XIX. Kongresi'ne DSF'den bir delegasyon, DSF'nin 1978'de Prag'da yapılan IX. Kongresi'ne de DİK'ten bir delegasyon katılarak birlik yolunda dileklerini dile getirmişlerdir.

4 | BÖLGESEL SENDİKAL ÖRGÜTLER

Bugün yeryüzünde, daha önce incelediğimiz dünya çapındaki üç uluslararası sendikal merkezin dışında, bölgesel nitelikte beş uluslararası merkez daha bulunmaktadır.

Tüm-Afrika Sendikalar Federasyonu (AATUF)

Afrika sendikal hareketi, belirli bir tarihsel durumda ve özgül koşullar altında doğup gelişmiştir. Bu kıtada ilk sendikal örgütler iki dünya savaşı arasında kurulmuştur. 1974 yılı verilerine göre, Afrika'da çalışan nüfusun yüzde 25'ini oluşturan 6 milyon emekçi sendikalıdır.

Tüm-Afrika Sendikalar Federasyonu (AATUF), 1961 yılında Fas'ın Kazablanka kentinde yapılan bir kongrede kurulmuştur. Yine 1974 verilerine göre 3 milyon Afrikalı emekçiyi temsil etmektedir. Genel merkezi Dar-es-Salam'dadır. Başta gelen amacı, tüm Afrika uluslarının bağımsızlıklarının güçlenmesi, yaşam koşullarının iyileştirilmesi, kıtada ve dün-

yadaki tüm ilerici güçlerin birliğinin sağlanması için, emperyalizme, sömürgecilğe ve yeni-sömürgecilğe karşı mücadele etmektir.

Federasyon, genç Afrika devletlerinin gelişmesi ve ekonomik sorunlarının çözümü çalışmalarına sendikaların aktif şekilde katılması, Afrika Birliği Bildirgesi temeli üzerine sendikal hareketin birliğinin sağlanması için yoğun çaba göstermektedir.

AATUF, anti-emperyalist mücadelede sınıflar arasında güçbirliği sağlanması konusunda büyük başarı göstermiştir. 1969 yılında Conakry'de Afrika ve dünya sendikacılık hareketlerinin statüsünü görüşmek üzere toplanan konferans, eylem birliğinin güçlendirilmesi yolunda ileri bir adım olmuştur.

Genç Afrika sendikal hareketi, hem siyasal, hem de örgütsel açıdan günden güne güçlenmektedir.

Afrika Sendikalar Konfederasyonu (ACTU)

Bu konfederasyon, 1962 yılında Senegal'in Dacar kentinde UHSK'nin desteğiyle reformist Afrika sendikacıları arasında toplanan bir konferansta kurulmuştur. Şimdiye kadar Afrika sendika hareketinin birliğini sarsıcı ve Afrika halklarının ulusal kurtuluş için sömürgecilğe ve yeni-sömürgecilğe karşı verdikleri mücadeleyi zayıflatıcı bir rol oynayagelmıştır. Afrika emekçileri arasında büyük bir etkinliği yoktur ve üye sayısı 600-700 bin'i geçmemektedir.

Latin Amerika Emekçi Halkının Sendikal Birliği İçin Sürekli Kongre (CEPUSTAL)

Bu örgüt, 1964'te kurulmuştur. Latin Amerika sendikalarının ortak eylemler yürütmesini amaçlayan CEPUSTAL'ın, Dünya Sendikalar Federasyonu ile de yakın işbirliği vardır. Saflarında 24 milyon Latin Amerikalı emekçiyi birleştirmektedir.

CEPUSTAL'ın başlıca amacı, kıtanın çeşitli böl-

gelerindeki emekçilerin genel ve tam silahsızlanma, anlaşmazlık konusu sorunların barışçıl çözümü, nükleer denemelerin yasaklanması, Latin Amerika ülkelerindeki yabancı üslerin kaldırılması yolunda verdikleri mücadelede birliğin sağlanmasıdır.

Kongre, ABD'nin Latin Amerika ülkelerinde sömürsünü sürdürmek amacıyla kurdurduğu "İlerleme İçin Birlik" Anlaşması'na da karşıdır. Bellibaşlı sanayi dallarının ulusallaştırılması ve emekçilerin bunların yönetim ve denetimine katılması suretiyle Latin Amerika'da ABD hegemonyasının kırılması için yoğun bir mücadele vermektedir.

Örgüt, kıtadaki tüm emekçi halkların eylem birliğinin sağlanması siyasetini izlemektedir.

Arap Sendikaları Uluslararası Konfederasyonu (ICATU)

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Arap ülkelerinde başlıca emperyalizme, gericiliğe ve siyonizme karşı ulusal kurtuluş ve barış, demokrasi, sosyal ilerleme ve Arap uluslarının birliği için mücadeleyi amaçlayan yepyeni nitelikte bir sendikal hareket doğmuştur.

Arap işçilerinin ve sendikalarının mücadelelerinin kısa zamanda büyük boyutlara ulaşması, 1956'da Kahire'de bir sendikal merkezin, Arap Sendikaları Uluslararası Konfederasyonu (ICATU)'nun kurulması sonucunu vermiştir.

Konfederasyonun amacı, Arap ulusunun birliğinin sağlanması, emekçi halkın emperyalizme ve ırk ayırımına karşı mücadelesinin örgütlendirilmesi, Orta Doğu'da ulusal-kurtuluş hareketinin desteklenmesi, halkların kendi kaderlerini tayin ve ulusal bağımsızlık haklarının savunulması, tüm ülkelerin emekçi halklarıyla kardeşçe ilişkiler kurulması, savaşa karşı ve dünyada kalıcı barışın sağlanması uğrundaki mücadelenin geliştirilmesidir.

ICATU, ulusal sendika merkezleriyle, uluslara-

rası sendikal örgütlerle, Uluslararası Çalışma Örgütü ile, UNESCO ile ve Arap Birliği ile yakın ilişki içindedir.

ICATU ile DSF arasında ayrıca yakın işbirliğini kalıcı kılmak üzere merkezi Kahire'de bulunan bir komite oluşturulmuştur.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ASK)

1973 yılında Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun kurulmasıyla, Avrupa sendikacılık hareketi yeni bir aşamaya girmiştir. Özellikle kapitalizmin bunalımının Batı Avrupa ülkelerinde şiddetlenmesi, Ortak Pazar çerçevesinde çok-uluslu şirketlerin egemenliğinin ve sömürsünün artması, çeşitli eğilimlerdeki ulusal sendikaları, Avrupa çapında bir birlik oluşturmağa zorlamıştır.

Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF) da, yeni somut koşulları göz önünde tutarak, 1972 Mart'ında Moskova'da yapılan Büro toplantısında, hangi uluslararası sendikal merkeze üye olurlarsa olsunlar, tüm Avrupa ulusal sendikalarının eşit haklarla üye olabilecekleri bağımsız bir Avrupa sendikal merkezi oluşturulması zorunluluğunu vurgulamıştır.

Avrupa'da sendikal birlik sorunları, Dünya İş Konfederasyonu (DİK)'in 1972 Mayıs'ında Lüksemburg'ta toplanan kongresinde de tartışılmış, ancak sadece DİK ve Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (UHSK)'na bağlı ulusal sendikaların katılabileceği bir Avrupa sendikal örgütü yaratılması görüşü benimsenmiş, DSF'ye bağlı sendikalar dışlanmıştır.

UHSK liderleri ise, başlangıçta, DSF'nin önerisini kabul etmedikleri gibi, DİK'in önerisini de hoş karşılamamışlardır. Ayrıca, DİK yöneticilerinin DSF yöneticileriyle diyalog kurmalarından dolayı memnunsuzluklarını da dile getirmişlerdir.

Buna karşılık, kendi başlarına hareket ederek, 1973 Şubat'ında Brüksel'de topladıkları UHSK'ye

bağlı ulusal sendikaların Kurucu Kongresi'nde, aynı bir örgütün, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ASK)'nin kurulmasını kararlaştırmışlardır.

Merkezi Brüksel'de olan ASK'ye başlangıçta, sadece UHSK'ye üye olan Avrupa sendikaları kabul edilmiştir.

ASK liderleri, yeni konfederasyonun ana görevinin, Batı Avrupa emekçi halkının ortak çıkarlarını savunmak olduğunu ilan etmişlerdir. Ne var ki, yeni örgüt, tüm Batı Avrupa emekçilerinin çıkarlarını savunmakta başarılı olamamıştır. Bunda, sadece UHSK'ye bağlı sendikaların üyeliğe kabul edilmiş olması büyük rol oynamıştır.

Oysa, Batı Avrupa ülkelerindeki sınıf mücadeleleri deneyi göstermektedir ki, işçilerin tekellere karşı grevlerinin başarılı olabilmesi, ancak tüm uluslararası sendikal merkezlere bağlı sendikaların ortak davranmalarına bağlıdır. Örneğin Fransa ve İtalya gibi ülkeleri de kapsayacak Avrupa çapında bir işçi eyleminin, bu ülkelerin DSF'ye bağlı sendikalarının katkısı olmaksızın amacına ulaşması mümkün değildir.

UHSK yöneticilerinin sosyalist ülkeler sendikalarına karşı yürüttükleri düşmanca siyaset, bu açıktan gerçeği görmelerine dahi engel olmuştur.

Ancak pratik, kısa zamanda ASK yöneticilerini, tutumlarında değişiklik yapmağa zorlamıştır. 1974 Mayıs'ında Kopenhag'da yapılan 1. Olağan Kongre'de konfederasyonun eylem programı görüşülmüştür. Bu konuda farklı görüşler ortaya çıktığından, belgenin Yürütme Kurulu tarafından hazırlanması kararlaştırılmıştır.

Bu arada kongrenin onayladığı bir karar tasarısında, "Doğu ve Batı Avrupa ülkeleri arasında işçilerin geliştirilmesine katkıda bulunma" istemi vurgulanmıştır.

Kongrede ASK'nin Genel Başkanlığına seçilen Alman DGB Başkanı H. O. Feter, kapanış konuşmasında, emekçi halkın çıkarlarının savunulması için sendi-

kal çalışmalarının geliştirilmesi gereğini belirtmiştir.

Bu yeni yöneliş içerisinde, kongreden hemen sonra ASK'nin üye sayısı artırılmış ve Dünya İş Konfederasyonu (DİK)'e bağlı Avrupa sendikalarıyla bazı bağımsız sendikalar da üyeliğe kabul edilmiştir. Ancak, Dünya Sendikalar Federasyonu'na karşı olumsuz tavır sürdürülmeğe devam edilmiştir. DSF'ye bağlı sendikalar üyeliğe kabul edilmediği içindir ki, İtalyan ilericî sendikası CGIL, 1974 Sofya Kongresi'nden sonra bu örgütün asil üyeliğinden ayrılmak zorunda kalmış ve bunun üzerine ASK üyeliğine kabul edilmiştir. Buna karşılık, Fransız ilericî sendikası CGT, DSF üyeliğinden ayrılmadığı için, ASK'ye katılma talebi sürekli askıda tutulmaktadır.

Kuruluşundan bu yana daha çok büro çalışması yapan ve bazı etüdler hazırlamakla yetinen ASK, ilk kitlesel eylemini 1978'in 5 Nisan'ında yapmıştır.

ASK'ye bağlı 31 ulusal sendikanın 39 milyon üyesi, kapitalist ülkelerde 7 milyon emekçinin işsiz kalmasına neden olan durumu protesto etmek üzere o gün, konfederasyon yönetiminin çağrısı üzerine çeşitli eylem biçimlerine başvurmuşlar, Avrupa ülkeleri hükümetlerini, işsizliğe karşı mücadele için etkin önlemler almağa çağırılmışlardır. Bu eylem gününde en etkin önlemlerden biri olarak, haftalık çalışma süresinin 40 saatten 36 saate düşürülmesi, fazla mesai uygulamasına son verilmesi ve yeni iş alanlarının açılması için kamu sektörüne ağırlık verilmesi istemleri ileri sürülmüştür.

ASK'nin bundan böyle nasıl bir eylem programı uygulayacağı ve nasıl bir örgütlenme siyaseti izleyeceği, Mayıs 1979'da Münih'te yapacağı Kongre'de belli olacaktır.

5 | SENDİKAL HAREKETİN PERSPEKTİFLERİ

Tümüyle 340 milyon'luk bir güç oluşturan uluslararası sendika hareketinin birliği yolundaki çalışmalar, önümüzdeki yıllarda önemli gelişmelere yolaçacak niteliktedir.

Daha önceki bölümlerde gördüğümüz gibi, "soğuk savaş" döneminin uluslararası sendika hareketine soktuğu bölücülük, dünya emekçilerinin barış, demokrasi ve sosyalizmden yana ortak mücadeleleri karşısında gelişme olanağı bulamamış, ideolojik ve siyasal bakımdan zıt kutuplarda bulunan sendikal merkezler arasında dahi son yıllarda belli diyaloglar, hatta eylem birlikleri oluşmuştur.

Bu birlik sürecinde, gerek işçilerin yoğunluğu ve bilinç düzeyinin yüksekliği, gerek çok-uluslu şirketlerin özellikle Ortak Pazar şemsiyesi altında en cüretkar saldırılarına hedef olması ve gerekse kapitalizmin bunalımından en ağır şekilde etkilenmesi nedeniyle Avrupa kıtası, en hareketli ve verimli gelişmelere sahne olmak durumundadır.

Üstelik, sosyalist Avrupa ülkeleriyle kapita-

list Avrupa ülkeleri arasında çeşitli alanlardaki işbirliğinin günden güne güçlenmesi de, her iki sistemdeki işçilerin ortak sorunların çözümü yolunda birlikte hareket etmeleri olanaklarını arttırmaktadır.

Bugün her üç uluslararası sendika merkezinin, yani DSF, UHSK ve DİK'in de geniş tabanlara sahip oldukları Avrupa'da sendikal hareketin birliği, ancak bu üç sendikal blokun ortak bir platformda diyaloglarını geliştirmeleri ve giderek eylem birlikleri kotarmalarıyla mümkün olabilecektir.

Bu birliğin en etkin aracı olarak da, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ASK) görünmektedir.

UHSK'ye bağlı sendikalar tarafından ve onun inisiyatifiyle kurulmuş olmasına rağmen, pratik bu yeni konfederasyonu, kısa zamanda kapılarını DİK üyesi sendikalara da açmak zorunda bırakmıştır. Bugün için hâlâ DSF'ye ve ona bağlı sendikalara karşı olumsuz tavır sürdürmeğe devam etmekteyse de, ASK yöneticileri, süreç içerisinde DSF ile de diyalog ve eylem birliğine gitmek, kapılarını DSF üyesi sendikalara da açmak zorunda kalacaklardır.

Nitekim, gerek UHSK'nin ve gerekse ASK'nin bugüne kadarki birlik anlayışına aykırı tutumlarına rağmen çeşitli düzeylerde bu merkezlere bağlı sendikalarla DSF'ye bağlı sendikalar arasında diyalog ve eylem birliği kurulmuştur.

Sendikalar arası doğrudan ilişkiler planında, 1973 Temmuz'unda Viyana'da SSCB, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Macaristan, İngiltere, Federal Almanya Cumhuriyeti ve İsveç sendikaları temsilcilerinin ortak toplantısı, umut verici bir başlangıç olmuştur.

1974 Ocak'ında Cenevre'de Uluslararası Çalışma Örgütü'nün düzenlediği 2. Avrupa Bölge Konferansı'nda, sosyalist ve kapitalist ülkeler sendikalarının bir araya gelerek ortak sorunların çözümünü için eylem birliği yapma isteğini belirtmeleri, bu arada DSF Genel Sekreteri Gensous ile UHSK Ge-

nel Sekreteri O. Kersten'in ilk kez bir araya gelmeleri, birlik sürecini hızlandıran bir olay olmuştur.

1975 Şubat'ında Cenevre'de yapılan bir diğer Avrupa Sendikalar Konferansı'nda sosyalist ve kapitalist ülkeler sendikacıları tekrar bir araya gelerek, üretimin geliştirilmesi, çevre sorunları, emeğin korunması, emekçi halkın sağlığı ve refahı gibi konularda verimli görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

Sosyalist ülkeler sendikalarının kongrelerine ve 1978 Nisan'ında Prag'ta yapılan Dünya Sendikalar Kongresi'ne, UHSK yönetiminin engelleme çabalarına rağmen bu konfederasyona üye birçok Batı sendikasının çağrılı olarak katılması engellenemmiştir.

Sendikal hareketin birliği sürecinde bir başka önemli unsur, Avrupa'da faşist rejimlerin birbiri ardısıra devrilmesi sonucu, Portekiz, İspanya ve Yunanistan'da ilerici sendika merkezlerinin açık çalışma ve uluslararası ilişkiler kurma olanağına kavuşmuş olmalarıdır.

İtalyan ilerici sendikası CGIL'den sonra Fransız CGT'nin yanısıra, bugün, Portekiz'in İnter-Sendikal'i ve İspanya'nın İşçi Komisyonları da, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ASK) üyeliğine adaylıklarını koymuşlardır.

Tüm bu ilerici sendikaların amacı, Ortak Pazar bütünü içinde oluşturulan "sermaye bloku"na karşı ASK içinde oluşturulan "emek bloku"nda aktif olarak yer almak, onun çok-uluslu şirketlere karşı mücadelesini daha ileri mevzilere götürmektir.

Nitekim, İspanyol İşçi Komisyonları'nın Sürekli Sekreterlik Bürosu Üyesi Francisco Acosta, DSF'nin organı "Le Mouvement Syndical Mondial"ın Temmuz 1978 sayısına verdiği bir demeçte, şöyle demektedir:

"Biz, sendikal planda İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yaratılmış bulunan blokların ortadan kaldı-

rılması gerektiği görüşündeyiz. İnanıyoruz ki, faşist rejimlerin yer almadığı bir Avrupa'da çok-uluslu şirketlere karşı mücadele ve sendikalar arası dayanışma, daha da güçlenecek ve gelişecektir.

"Amacımız, dünyanın tüm sendikal merkezleriyle, hiçbir ayırım yapmaksızın dostane ve kardeşçe ilişkiler kurmaktır. Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun daha da güçlendirilmesi görüşündeyiz. Bizim ASK'ye katılmamızla, Avrupa'nın örneğin CGT gibi çok etkin diğer sendikal merkezlerine de yolun açılacağına inanıyoruz."

Bu gelişim içerisinde, Türkiye sendikal hareketi açısından da, Avrupa sendikal hareketinde etkin bir biçimde yer almak önem kazanmaktadır. Bu iki açıdan gereklidir:

1. Herşeyden önce, Türkiye, ekonomik ve siyasal bakımdan çeşitli anlaşmalarla ve ittifaklarla Batı Avrupa topluluğuna bağlanmıştır. İşçi sınıfı hareketinin tüm direnişine rağmen, işbirlikçi burjuvazi ve hatta "ulusal burjuvazi"nin temsilcisi sayılan sosyal-demokrat CHP, Türkiye'yi er veya geç Avrupa Ortak Pazarı'na dahil etmeyi amaçlamaktadır.

Kaldı ki, Türkiye Ortak Pazar'a kısa vadede giremeyecek olsa bile, yine bugüne kadar burjuva iktidarları, Türkiye topraklarını, yeraltı ve yerüstü servetlerini, bugün Avrupa çapında genel saldırıya geçmiş olan çok-uluslu şirketlere sonuna kadar açmışlardır.

Bugün sanayi sektöründe, Fransız işçisini de, Alman işçisini de, İngiliz işçisini de, Türkiyeli işçiyi de sömüren hep aynı çok-uluslu şirketlerdir.

Bir beyinden yönetilen çok-uluslu şirketlere karşı, çeşitli Avrupa ülkelerinin sendikalarının tek bütün halinde ortak mücadele vermeleri gerekmektedir.

2. Bir başka önemli unsur da, Türkiye işçi sı-

nıfının bir milyonluk kesiminin bugün fiilen kapitalist Avrupa ülkelerinde bulunması, çok-uluslu şirketlerin sömürüsüne Avrupa'nın yerli işçileriyle birlikte doğrudan maruz kalması, bunlara karşı Avrupa ülkeleri sendikaları içinde, Fransa'da CGT veya CFDT, Federal Almanya'da DGB, Belçika'da CSC/ACV ve FGTB/ABVV saflarında birlikte mücadele vermek durumunda olmalarıdır.

Bu yönüyle, Türkiye işçi sınıfının önemli bir kesimi için Avrupa'nın diğer işçileriyle sendikal birlik fiilen gerçekleşmiştir.

Bu koşullarda, Türkiye sendikal merkezlerinin, bağlı buldukları veya ileride bağlanacakları uluslararası sendikal merkezler ne olursa olsun, Avrupa sendikal hareketi içerisinde daha etkin bir konuma girmeleri kaçınılmazlaşmaktadır.

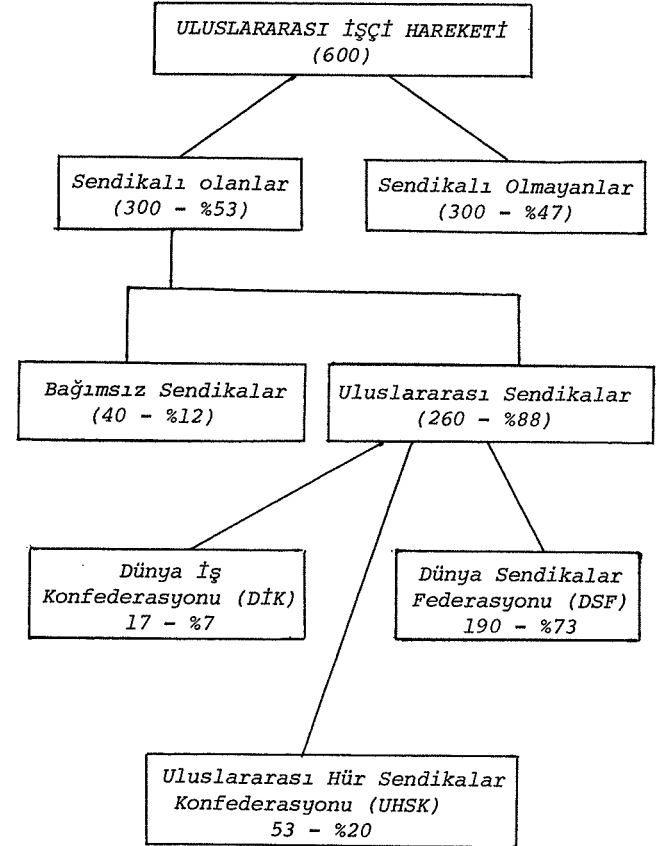
DİSK ve Türk-İş, ASK'ye üye olmak üzere esasen yıllarca önce başvurmuş bulunmaktadır. Türk-İş, yıllardan beri UHSK'nin de üyesidir. DİSK ise henüz hiçbir uluslararası sendikal merkeze üye olmakla birlikte, DSF ve bağlı sendikalarıyla diyalog ve ilişki içerisinde. Hatta DİSK'e bağlı bazı sendikalar, DSF'nin sendika enternasyonallerine üyelik için müracaat etmişlerdir.

Ancak, farklı eğilimlerdeki uluslararası sendika merkezlerine üye olmak veya iyi ilişkiler içerisinde bulunmak, ASK'de Avrupa "emek bloku"nun mücadelesine katılmağa engel değildir.

Üstelik, İtalyan CGIL'den sonra, Fransız CGT, İspanyol İşçi Komisyonları, Portekiz İntersendikal ile birlikte ASK içerisinde yer alacak bir DİSK, Avrupa sendika hareketinin militanlığını daha da artıracak, dolayısıyla dünya sendika hareketinin ileriye yönelik birlik sürecine önemli katkıda bulunmuş olacaktır.

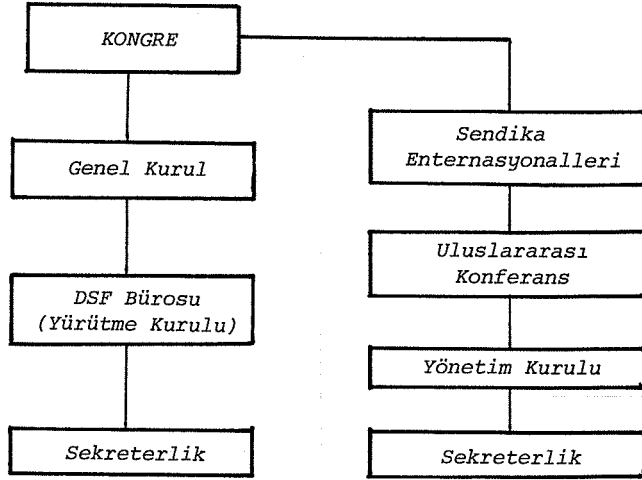
Avrupa sendikal hareketinin birliği, herbiri Avrupa kıtasında geniş taban sahibi olan DSF, DİK ve UHSK'nin birliği yönündeki çalışmalara da büyük bir hız kazandıracaktır.

ULUSLARARASI İŞÇİ VE SENDİKA HAREKETİ (milyon kişi)*

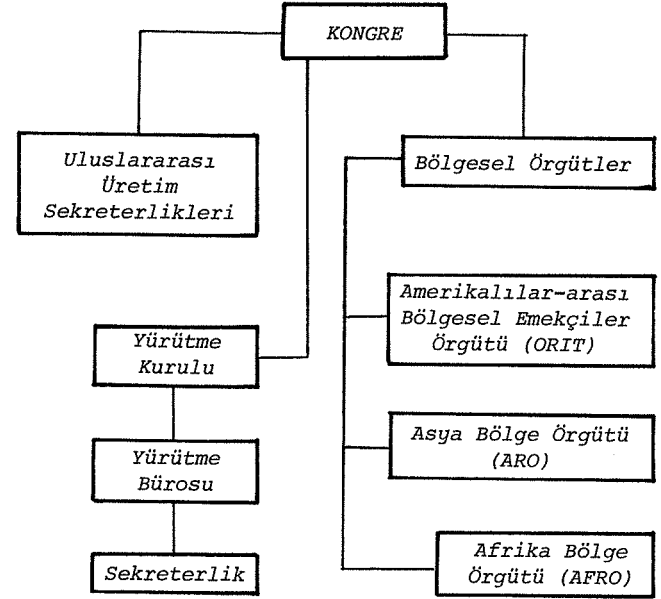
*) 1975 tarihli rakamlar, son verilere göre değiştirilmiştir.

DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONU (DSF)'NİN YAPISI

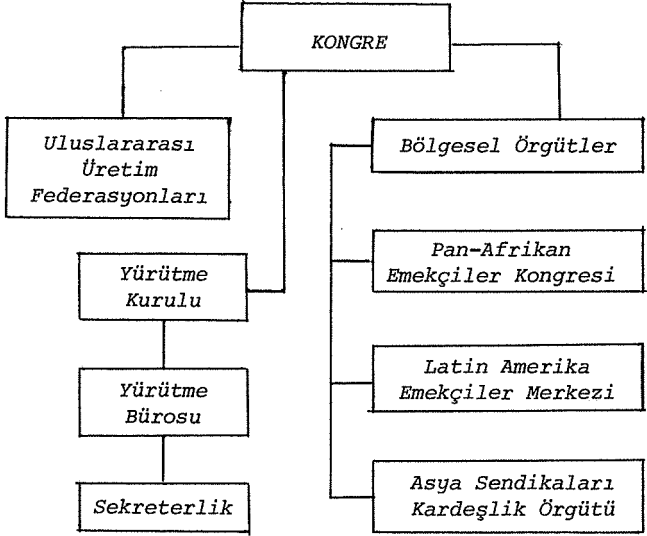
- Notlar: 1. 1945'te kurulmuştur. Genel Merkezi Çekoslovakya'nın başkenti Prag'tadır.
 2. Kongre her dört yılda bir toplanır.
 3. Üye sendikaların temsilcilerinden oluşan Genel Kurul yılda bir kez toplanır.
 4. 33 üyeden oluşan Yürütme Kurulu, 8'inci Kongre'den bu yana DSF Bürosu olarak isimlendirilmektedir.
 5. Sekreterlik 12 üyeden oluşur.
 Başkan: Sandor Gaspar (Macaristan)
 Genel Sekreter: Enrique Pastorino (Uruguay)
 Başkan Yardımcıları: S. A. Danger (Hindistan), Romain Vilon Guézo (Benin)
 Genel Sekreter Yardımcısı: İbrahim Zekeriya (Sudan).

ULUSLARARASI HÜR SENDİKALAR KONFEDERASYONU (UHSK)'NİN YAPISI

- Notlar: 1. 1949'da kurulmuştur. Merkezi Belçika'nın başkenti Brüksel'dedir.
 2. Kongre her üç yılda bir toplanır.
 3. Sekreterlik, Genel Başkan, Başkan Yardımcısı, Genel Sekreter ve sekreterlerden oluşur.
 4. Avrupa Bölge Örgütü, 1973'ten itibaren Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ASK)'na dönüşmüştür.
 5. Uluslararası üretim sekreterlikleri, 80 örgütü içerir.

DÜNYA İŞ KONFEDERASYONU (DİK)'İN YAPISI

- Notlar: 1. 1920'de La Haya'de, Uluslararası Hristiyan Sendikalar Konfederasyonu olarak kurulmuştur. 1968'de isim değiştirmiştir. Genel Merkezi Brüksel'dedir.
2. Sekreterlik, genel başkan, başkan yardımcısı, genel sekreter ve sekreterlerden oluşur:
Genel Başkan: Marcel Popin (Kanada)
Genel Sekreter: J. Kulakowski (Belçika)
3. Kongre her dört yılda bir toplanır.
4. Avrupa Bölge Örgütü, 1974'ten itibaren Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ASK)'ye katılmıştır.
5. 11 uluslararası üretim federasyonu vardır.

ULUSLARARASI İŞÇİ HAREKETİ, SENDİKAL
PLANDA, EMPERYALİZMİN KÖROKLEDİĞİ SO-
ĞUK SAVAŞ DÖNEMİNDEKİ BÖLÜNMEŞLÖK DU-
RUMUNDAN KURTULARAK ÖZELLİKLE ÇOK U-
LUSLU ŞİRKETLERE KARŞI ORTAK MÜCADELE-
LERE, EYLEM BİRLİĞİNE VE HATTA GİDEREK
ÖRGÜTSEL YAKINLAŞMALARLA YÖNELMEKTEDİR.
BU GELİŞİMİN TÜRKİYE SENDİKACILIK HA-
REKETİ ÜZERİNDE DE ETKİLERİNİ DUYURMA-
SINDAN DAHA DOĞAL BİR ŞEY OLAMAZ. Nİ-
TEKİM 50'LERDEN BERİ AMERİKAN SENDİKA-
CILIĞININ İDEOLOJİK VE SİYASAL ÇERÇE-
VESİ İÇİNE HAPSEDİLMİŞ BULUNAN TÜRKİ-
YE SENDİKAL HAREKETİ, ÖZELLİKLE DİSK'-
İN KURULUŞUNDAN SONRA ULUSLARARASI
PLANDA YENİ DEVRİMÇİ AÇILIMLAR YAPMAK-
TADIR. ELİNİZDEKİ KİTAPÇIK, DÜNYA SEN-
DİKAL HAREKETİNİN SON GELİŞİMLERİYLE
ÖZET OLARAK TANITMAYI AMAÇLAMAKTADIR.